

Nr. 26/2005

30. december

62. årgang

Nahiba lytter til sine børn

Familieværkstedet Inter i Århus hjælper fremmedsprogede med at være forældre i en dansk kultur

Social pædagogogen

Debatten om kommunalreformen handlede til at begynde med især om sygehuse. I dag fylder de særlige sociale opgaver godt i billedet. Og det er alt andet lige rigtig godt, for det giver kommunerne lejlighed til at sætte sig ind i deres nye ansvarsområde.

Et år i reformens tegn

Når jeg ser tilbage på de mange opgaver, SL har brugt kræfter på i årets løb, er Kommunalreformen ikke til at komme udenom. Godt nok gik det ikke, som vi håbede. Vi havde gerne set fem regioner, der både havde penge og politisk styrke. Sådan blev det ikke.

Kommunerne har vist sig overraskende ivrige efter at overtage nye sociale opgaver. Ifølge de seneste tal vil de nye kommuner drive tre ud af fire dagtilbud og to ud af tre botilbud for voksne. Krisecentre, forsorgshjem og behandling af stofmisbrugere står også på kommunernes ønskeseddel. Denne iver vil SL holde dem fast på, når gaverne er pakket ud og hverdagen melder sig.

Men selvom vi ikke fik vores ønsker opfyldt til Kommunalreformen, lykkedes det os alligevel i høj grad at sætte det socialpædagogiske arbejde på dagsordenen. Debatten om kommunalreformen handlede til at begynde med især om sygehuse. I dag fylder de særlige sociale opgaver godt i billedet. Og det er alt andet lige rigtig godt, for det giver kommunerne lejlighed til at sætte sig ind i deres nye ansvarsområde. Det kender de ikke for godt i dag.

Arbejdet med Kommunalreformen er dog langt fra slut. Det bliver også en hovedopgave for SL i det nye år at holde et vågent øje med det særlige sociale område.

Reformen lå også i baghovedet, da SL i året, der gik, fik en ny overenskomst. Sammen med de andre i KTO fik vi en løngaranti, som sikrer, at ingen medarbejdere må gå ned i løn som følge af reformen.

De største fremskridt ligger imidlertid i de resultater, SL selv forhandlede hjem. Her lykkedes det os at få et sæt klare rammer for lokal løndannelse. Fremover sikrer udmøntningsgarantien, at de penge, der er sat af til løn, også går til løn. Andre krav, som vi havde prioriteret højt var en pæn lønstigning til basisgruppen og mere i pension. Det lykkedes også.

På mange andre områder var 2005 et år med mange begivenheder: to valgkampe har vi været ude i, vi siger farvel til en næstformand – og velkommen til en ny – og vi har taget hul på diskussionen om SL's lokale struktur. Næste år byder på hele to kongresser og et TR-træf. Det bliver heller ikke kedeligt. Godt nytår.

Foto: Vibeke Toft

Af Kirsten Nissen
forbundsformand

Socialpædagogen

ISSN 0105-5399
Ansvarshavende:
Forbundsformand
Kirsten Nissen
Redaktion:
Lone Marie Pedersen
(redaktør)
Kurt Ladefoged
Jens Nielsen
Karianne Bengtsen Blem

Layout: Bodil Hesselbo
Stillingsannoncer:
Lene Jensen, Datagraf
Auning AS, Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nød-
vendigvis udtryk for redak-
tionens eller organisatio-

nens mening. Redaktionen
påtager sig intet ansvar for
uopfordret indsendt stof.
Alle artikler i Socialpæda-
gogen kan desuden findes i
bladets elektroniske arkiv
på internettet www.sl.dk

Adresse:
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,

Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement:
Abonnementspris 2006:
768,00 kr. inkl. moms (26
numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto
Tryk og produktion:
Datagraf Auning AS
Oplag: 44.626 i perioden
1.7.04-30.06.05

Redaktionen af 26/05
er afsluttet d. 19.12.05.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 1/06,
der udkommer den 13. ja-
nuar er mandag den 2. ja-
nuar kl. 12.
Deadline for 2/06 er man-
dag den 16. jan. kl. 12.

Forsidefoto:
Jonna Fuglsang Keldsen

Medlem af
Dansk
Fagpædagogforening

Familieværkstedet Inter i Århus har et godt tilbud til fremmedsprogede familier, hvor børnene har brug for støtte. Det er en kortvarig intensiv behandling, hvor familierne arbejder og ser hurtige resultater

s. 4-9

Foto: Kirsten Fich Pedersen

Begrebsforvirring og forskellige målsætninger – det præger ifølge ny rapport i en vis grad arbejdet med udslusning af hjemløse til egen bolig. Socialarbejderne går ofte fejl af hinanden, er skeptiske over for hinandens arbejdsmetoder – og det er med til at forplumre indsatsen.

s. 12-13

Arkivfoto: Vibøke Toft

Handicappede og prostitution:

Lone Dybkjær, ligestillingsordfører for Det Radikale Venstre, slår alarm over for holdningen i SL's etiske udvalg og siger, at det kan aldrig være en offentlig opgave at yde tilskud til bestemte borgeres seksuelle udfoldelse

s. 17

Handicappede skal have samme muligheder som andre borgere i dette land for at benytte prostituerede, mener bestyrelsen for foreningen af seksualvejledere i Danmark

s. 18-19

Indhold

s. 4

FAMILIEBEHANDLING

Far skal være med

s. 6

FAMILIEBEHANDLING

Far og mor har forandret sig

s. 10

GRØNLAND

Møde med polarnattens børn

s. 12

HJEMLØSE

Tværfaglig forvirring om udslusning

s. 14

NYE BØGER

Et pluk af relevante fagbøger

s. 15

RETTELSE

Formindsket og forstørret

s. 17

DEBAT

s. 18

SYNSPUNKT

Prostitution og handicappede

s. 20

SYNSPUNKT

Rejseholdet har stor succes

Intensiv familiebehandling i Familieværksted Inter

Et projekt, der skal afprøve andre strukturer, rammer og metoder i behandlingen.

Der deltager cirka 8-10 familier i programmer i to forløb.

Et forløb er en kombination af fire elementer: Intensivt, tidsafgrænset (16 uger), samarbejdsaftale og en tre-delt visitationsproces:

1. Samtale om visitation: Familien, familiebehandler, tolk og familierådgiver. Hvad skal forandres? Her udfyldes kulturagram.

2. Netværksmøde: Foruden deltagerne i punkt 1: aktiverings/revalideringssagsbehandler, professionelle om børnene (lærere, pædagoger), familiens støttepersoner (familiemedlem, ven, nabo). Mål for forandring.

3. Samtale og samarbejdsaftale: Deltagere som i 1. samtale og familiens støtteperson(er). Behandlingsplan, som familien forholder sig til i enenum. Der underskrives samarbejdsaftale – blandt andet med vilkårene for at deltage i programmet.

Formålet med at kombinere de fire elementer er, at familierne går mere afklarede ind i behandlingen og er indstillede på at arbejde med forandringer.

Det er et krav at begge forældre til børnene deltager.

Behandlingen foregår i grupper med fire-fem familier med børn.

Familierne møder på Inter tre gange om ugen.

Hovedaktiviteter er: samtaler, øvelser i egen familie, øvelser i familier i grupper, undervisning og netværksmøder. Familien har hjemmeopgaver.

Status undervejs i forløbet med alle relevante deltagere.

Succeskriterier er blandt andre, at der skabes forandringer i forløbet og børnene trives bedre.

Opfølgning tre måneder efter programmet er afsluttet.

Projektet har været i gang fra efteråret 2004, og det afsluttes med en ekstern evaluering af Center for Socialfaglig Udvikling, Familieafdelingen i Århus kommune, i december 2005.

Projektet er støttet af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og Århus kommunes integrationspulje.

Far skal være med

Familieværksted Inter i Århus har høstet gode erfaringer i nyt projekt med en kortvarig, intensiv behandling og et program, der stiller krav. Fremmedsprogede familier forpligter sig i 16 uger og får redskaber til selv at forandre familiens liv

Af Anja Dybris

Foto: Jonna Fuglsang Keldsen

FAMILIEBEHANDLING ■ Børn – og måske især børn i fremmedsprogede familier – får hver dag mange nye indtryk fra voksne og kammerater i deres daginstitutioner og skoler. Ofte flere end deres forældre får. Derfor kan børnene udvikle sig hurtigere end deres forældre.

Behandlerne på Familieværksted Inter i Tilst i Århus så derfor et behov for at udvikle noget nyt. De ville give forældrene mulighed for at få resultater på kortere tid. Tankerne udmundede i et projekt, som er godt igennem sit andet forløb med grupper på 4-5 familier.

Foreløbig holder idéerne stik: Familierne er engagerede, arbejder intenst og får hurtigt resultater.

Det er især det, at forløbet er tidsafgrænset, der giver energi. Familierne føler sig mindre som klienter og mere som aktører, når de skal nå resultater indenfor en overskuelig tidsramme.

Familieværksted Inter er et tilbud til Århus kommunes fremmedsprogede fami-

lier, hvor børnene har særlige behov for støtte og familien brug for tolk i behandlingen.

Far og mor får fri

Rammerne for behandlingen er et intensivt forløb med mødepligt og krav om, at alle i familien skal være aktive. Derfor gælder deltagelse i projektet for nogle af de voksne som aktivering i de 16 uger, det varer. Forældre i arbejde bliver købt fri med lønkomensation for de timer, de er på Inter.

Projektet skal afprøve andre strukturer, rammer og metoder og bygger på fire grundpiller: En tredelt visitationsproces, en skriftlig samarbejdsaftale, et intensivt program med mødepligt og et tidsbegrænset forløb.

Det er et ufravigeligt krav, at far skal være med. Også hvis forældrene er skilt, og de er fælles om børnene.

– For selvom det for eksempel i mange arabiske familier er traditionen, at moren har ansvaret for at opdrage børnene, så har faren en væsentlig position og indflydelse, forklarer Kathrine Eriksen, socialpædagog og familiebehandler.

– Moren kan lære lige så meget, det skal være, men hvis faren bestemmer i sidste ende, kan hans måde at være far på, begrænse morens indsats. Derfor er det vigtigt, at faren også deltager, lærer nyt og bliver medansvarlig for børnene.

– Vi holder hele tiden fokus på forældreskab, og den indflydelse både far og mor har på børnene, uddyber Ingeborg Olesen, socialrådgiver og familiebehandler.

Der bliver taget hensyn, hvis nogle af de

*Al behandling på Familieværksted Inter i Århus foregår med tolk.
– Det er mest respektfuldt at møde forældre på deres eget sprog, når det handler om noget så følsomt som børnene, mener Kathrine Eriksen (tv) og Ingeborg Olesen, familiebehandlere.*

voksne – for det meste fædre – er traumatiserede og derfor følsomme overfor støj eller hurtigt bliver trætte.

– Den meget grundige visitation sikrer, at familien opdager deres andel i problemerne og påtager sig medansvar for behandlingen, mener Kathrine Eriksen.

Familierne bliver henvist af deres familierådgiver i familiecentret. Rådgiveren er også med til alle visitationsmøder på Inter.

På det første møde fortæller familiebehandlere om stedet, indholdet i projektet, og hvad det indebærer at være med. De interviewer familiens medlemmer ud fra et kulturagram, en udredningsmodel, for at få informationer om deres baggrund, sprog, værdier og kultur.

– Kulturagrammet er et godt redskab til at møde familien respektfuldt og på neutral grund, forklarer Ingeborg Olesen.

– Familien mærker, at vi er interesseret i, hvem de er, i deres historie, og hvad de kan og vil.

Alt hvad der bliver sagt, bliver oversat af en professionel tolk, også selvom en eller begge forældre taler et rimeligt dansk.

Inter accepterer ikke, at venner, familie eller ægtefæller oversætter. Først og fremmest af etiske årsager. Desuden kan mange væsentlige oplysninger gå tabt eller vil ikke blive sagt.

– Det er smerteligt, når noget går galt med ens børn, og man måske selv er en medvirkende årsag, siger Kathrine Eriksen.

– Derfor er det mest respektfuldt at møde forældrene på deres modersmål – hertesproget – så deres følelser, holdninger og resurser kommer bedre frem.

På første møde beskriver forældrene, hvad de gerne vil have ændret, og derefter aftaler man, hvem der skal med til det næste møde – et netværksmøde med de mennesker, som er vigtige for et samarbejde om børnene. Det kan for eksempel være børnenes pædagoger og lærere, den kommunale arbejdsmarkedsmedarbejder og en person, der er familiens støtte – en nabo, en ven, en moster eller lignende.

Familier sammen

Ved netværksmødet fortæller forældre, lærere og pædagoger om deres bekymringer for børnene, og hvilke problemer, de ser, og hvor man kan sætte ind for at forandre.

– Børnenes lærere og pædagoger er også gode til at beskrive, hvilke resurser børnene har, fortæller Kathrine Eriksen.

– Og det er meget vigtigt, de kommer frem. Det er ikke til at holde ud kun at høre om børnenes problemer.

Efter netværksmødet holder Inter en behandlingskonference for at vurdere, om familien kan profitere af det intensive forløb. Hvis svaret er ja, holder de et sidste visitationsmøde med familien, som også har diskuteret, om de ønsker at indgå et samarbejde.

Så bliver der skrevet en aftale om, hvad der skal forandres, hvem, der skal gøre hvad, hvordan ændringer skal se ud, og hvem der skal kunne se dem.

Projektet arbejder med en gruppe af fire familier sammen. Dels for at familierne skal vide, at de ikke er isolerede med deres problemer og dels for, at familierne kan hjælpe hinanden. Give feedback og idéer, udveksle meninger og holdninger.

Mandag er der møde med alle forældrene, hvor man taler om forældrenes mål og alt fra gråd og sengetider til, hvem det er, der bestemmer og styrer, og hvordan man gør det.

Om tirsdagen møder behandlere familierne enkeltvis både med og uden børn og taler om det, der er vanskeligt for forældrene, og hvordan man kan gøre i stedet – og over sig på det.

Torsdag er alle familierne samlet. Otte forældre, sytten børn, tre behandlere og to tolke fylder godt i familieværkstedets dagligstue. I flerfamiliegruppen skal familierne være sammen med deres børn og øve sig i det, der står i samarbejdsaftalen, eller emner, der er kommet op i løbet af de to andre møder.

– Det kan være den klassiske, at børnene skal høre efter, hvad forældrene siger, fortæller Kathrine Eriksen.

Hver familie har et tæppe, som de sidder på, og så skal forældrene sørge for, at børnene ikke forlader tæppet, når der er fælles samling.

Familiedagen slutter med et fælles aftensmåltid, som familierne har medbragt mad til.

Der bliver indimellem optaget video, og det behandlerne og familierne ser, mens det sker – og det behandlerne ser på videoerne – er udgangspunkt for næste dags forældregruppe, hvor man kan give hinanden respons og diskutere, hvad der er godt, og hvad man måske skal prøve på den anden måde.

I forældregruppen ser de også behandlernes indbyrdes refleksioner om familierne fra torsdagen, og det er med til at trække „den røde tråd“ gennem, hvad der er sagt og gjort fra mandag til torsdag.

Foruden møderne har familierne 'hjemmearbejde'. Det kan for eksempel være, at forældrene skal holde fast i deres beslutninger og ikke give efter for plagerier, når de er ude at handle. Eller at far skal hente børnene i børnehaven og mor skal give slip. Eller moren skal tale i ti minutter alene med sin datter hver dag.

Midtvejs er der endnu et netværksmøde for hver familie, hvor forældre, lærere, pædagoger og støttepersoner fortæller

hinanden, hvad de har gjort, hvilke forandringer, de har set, og hvad der skal arbejdes videre med.

Tre måneder efter de 16 ugers program er afsluttet holder Inter et opfølgende netværksmøde med familien for at høre, hvordan det går, om forandringerne holder, og hvis ikke, hvad der så skal til for at forældrene og netværket kommer på sporet igen.

Det primære mål er, at familien arbejder aktivt videre sammen med det professionelle netværk for at fastholde forandringerne.

Vil gerne udveksle erfaringer

På familieværksted Inter arbejder tre socialpædagoger og tre socialrådgiver i små teams sammen med tolken. De er alle systemisk uddannede og har derudover en familiebehandleruddannelse.

Nyansatte får en „mester“ tilknyttet i de første to år, hvor der er lagt en plan for hans eller hendes uddannelsesforløb til familiebehandler på Inter.

Desuden er ansat en medarbejdende leder, en tolk og en administrativ medarbejder. Derudover er to ekstra tolke fast tilknyttede projektet.

Foreløbig har projektet levet op til medarbejdernes forventninger og succeskriterier, og de synes, det har været en god proces at være 'spændt op' i det intensive forløb.

– Det har givet et godt team-engagement, at alle har været involveret sammen i arbejdet med familiegrupperne, fortæller Ingeborg Olesen.

I de lange forløb arbejder de to sammen om en familie.

– Nu synes vi, det kunne være spændende at komme i dialog med andre i Danmark eller andre lande, som arbejder med samme målgruppe som os. Vi kunne give hinanden sparring og nye ideer om metoder, rammer og strukturer og udveksle erfaringer om at udføre behandlingsarbejde med tolk, slutter Kathrine Eriksen.

Familieværksted Inter

Familieværksted Inter, Århus kommune, blev oprettet i 1995 som et projekt, der skulle udføre familiebehandling med tolk, og blev i 1999 gjort til et permanent tilbud.

Familierne bliver henvist fra kommunens fire familiecentre.

Inter arbejder udelukkende med familier, hvis hovedsprog ikke er dansk.

Alt familiearbejde foregår med tolk i direkte samspil mellem behandler, bruger og tolk.

Familieværkstedet er normeret til omkring 18 familier.

Indskrivningstiden før det nye projekt var gennemsnitlig 1 1/2 år.

*Familien Shatle og Chehade:
Fra venstre: Ibrahim (10), Jalal
(31), Walid (10), Nabiha (31),
Doaa (5), Bilal (9) og Ali (6 1/2)*

Far og mor har forandret sig

De fem børn i familien Shatle & Chehade er tydeligt tilfredse med, hvad deres far og mor har lært på Familieværkstedet Inter i Århus.

– Nu har de mere tid til os, og vi har fået det sjovere. Både far og mor leger med os, og vi går mere ud sammen, fortæller de tre ældste sønner, tvillingerne Walid og Ibrahim på 10 og Bilal på 9 år

Af Anja Dybris

Foto: Jonna Fuglsang Keldsen

FAMILIEBEHANDLING ■ – Familien har fået det bedre, konstaterer Nabiha Chehade.

Det er mest hende, der taler og fortæller om deres forløb på Familieværkstedet Inter i Århus.

Jalal Shatle sidder i sofaen sammen med de ældste børn, der går til og fra. Han lytter – og nikker, når noget skal understreges.

– Sådan er Jalals natur, forklarer Nabiha Chehade.

De to ældste drenge, Ibrahim og Walid havde problemer i skolen. De var slemme til at drille hinanden og andre og på den måde forstyrre i timerne. De kom også op at slås, når de var ude at lege. Et andet problem, som både forældre, lærere og pædagoger i fritidshjemmet havde, var at drengene ikke rettede sig efter, hvad der blev sagt.

– De sagde „ja-ja“, men gjorde ikke det, man bad dem om, beskriver Nabiha Chehade.

– Vi var dybt frustrerede og vidste ikke, hvad vi skulle gøre, så vi gik til en familierådgiver i kommunen, og hun foreslog Familieværkstedet Inter. For problemerne lå ikke hos børnene alene. Vi forældre havde brug for hjælp til at opdrage vores børn bedre.

Nabiha Chehade og Jalal Shatle er palæstinensere fra Libanon. Jalal har boet i Danmark siden han var 12 år, da hans forældre flygtede til landet sammen med deres børn. Han har gået i dansk folkeskole, på en Tvind efterskole og siden haft arbejde. Men han har aldrig fået egentlig undervisning i dansk, ej heller i arabisk. Så i dag har han kun to halve sprog.

– Jalal fik øje på mig, da han var på

Besøg i Libanon. Vi blev gift, og jeg kom til Danmark for 11 år siden, fortæller Nabiha.

Foruden at tage sig af familien med fem børn har hun gået til danskundervisning i 1 1/2 år, og arbejdet på et dagcenter, i et supermarked og hos en bager. Lige nu er hun sygemeldt, fordi hun har nogle slemme migræneanfald.

Da jeg via tolken spørger Jalal Shatle, hvad han arbejder med, går Ibrahim i gang med at svare for ham. Han har et øjeblik glemmt, at det ikke er ham, der styrer familien. Han får roligt at vide, at nu er det far og mor, der bliver interviewet, og at han nok skal få lov at sige noget lidt senere. Jalal Shatle arbejder på et frugtlager.

Familien bor i en lejlighed i Gjellerupparken i Brabrand ved Århus, hvor der bor mange fremmedsprogede familier. Forældrene har valgt, at børnene skal gå i skole et stykke vej fra hjemmet, hvor der er flere

– Jalal og jeg fordeler ansvaret. Han hjælper mig herhjemme, og det forundrer mine venner.

Nabiha Chehade

danske børn end på den lokale.

– Vi har haft motionsdag i dag, fortæller Ibrahim, som går i 3. klasse. Bilal, der går i 2. A uddyber: – Jeg har løbet på rulleskøjter.

Godt at være i en gruppe

Nabiha Chehade synes ikke, det var svært eller flovt at tale om familiens problemer i en gruppe med andre familier, hun ikke kendte.

– Vores problemer ligner hinanden, selv-

om der selvfølgelig var forskelligheder. De andre kunne opdage noget ved os, og vi kunne kigge på dem.

– Jeg kunne spejle mig i de andre. Nogle gange fangede jeg nogle ting hos dem, som jeg selv ville have gjort, men kunne se måske ikke var så gode, og så rettede jeg på mig selv. Vi lagde også mærke til det positive ved hinanden.

Hun mener, det er bedre at være sammen med andre end at være alene. Nu, bagefter render de ind i hinanden eller taler sammen i telefon engang imellem. Men de har ikke dannet et formaliseret netværk.

– Umiddelbart kan jeg ikke få øje på løsninger, som de kan give mig, siger Nabiha Chehade.

– Når det gælder råd om børnenes opdragelse, henvender jeg mig til fritidshjemmet.

Jalal Shatle med tre af sine sønner – fra venstre Ibrahim, Jalal, Walid og Bilal.

Nabiha Chehade serverer en meget delikat kop kaffe med et strejf af pebermynte – brygget i kasserollen i forgrunden. – Min mor sender kaffen fra Libanon, fortæller hun.

Doaa på fem har i et stykke tid forsøgt at afbryde sin mor ved at rykke hende i ærmet. Jalal rejser sig, tager Doaa i hånden og går ud i køkkenet med hende for at finde ud af, hvad hun vil.

Nabiha kan fortælle videre:

– Vi fandt ud af, at vi skulle holde mere øje med børnene, registrere deres bevægelser og vide, hvor de var. Tilbringe mere tid med dem, end vi gjorde, og at vi burde være langt mere tålmodige. Giv os tid til at lytte til børnenes ord, og finde ud af, hvad deres mening var.

– Arabere taler med deres børn på lang afstand. Råber til dem. Det fandt vi ud af

ikke nyttede noget. Vi skulle tæt på og have øjenkontakt.

En glad far

Jalal og Doaa kommer igen ind i stuen. Doaa tager et ordentligt læs kirsebær på en tallerken. Nabiha vender sig og siger noget til hende. Formentlig noget om, at hun skal dele med gæsterne, for hun lægger halvdel af kirsebærrene tilbage i frugtskålen – uden brok eller piveri.

– Jeg har været meget glad for at være med, siger Jalal Shatle.

– Jeg gik med for at lære mine børn at kende. Før kendte jeg dem ikke. Jeg vidste ikke, hvad de ville, eller hvordan jeg skulle opdrage dem.

Nabiha indskyder: – Før vi var på familieværkstedet, kunne Jalal let tænde af over for børnene, blive hidsig og vred.

I det arabiske samfund er manden på behørig afstand af familiens problemer. Faren er ude på arbejde og moren er hjemme.

– Men nu befinder vi os i Danmark, og vi prøver at efterligne danskerne. Det er no-

get anderledes, når begge forældre er ude i dagtimerne. Så skal de dele ansvaret. Det er lidt svært, ikke?, mener Nabiha Chehade.

Taber en arabisk mand ansigt, når han tager sig af sine børn?

– Sådan ser den arabiske verden på det, fortæller Jalal Shatle.

– Men jeg mener, jeg er den samme, selvom jeg beskæftiger mig med mine børn og familien. Da vi var på besøg i Libanon, var jeg også sammen med børnene og tog mig af dem.

Nabiha Chehade tilføjer:

– Jalal og jeg fordeler ansvaret. Han hjælper mig herhjemme, og det forundrer mine veninder.

Tilfreds med at vride hjernen

Forældrenes mål var, at de skulle få børnene til at høre efter uden at bruge belønning og straf, som de tidligere havde gjort.

– Det var svært til at begynde med, men vi fandt ud af hen ad vejen, at vi skulle holde ord og vise børnene, at det er os, der bestemmer, forklarer Nabiha Chehade.

Den yngste, datteren Doaa, vil både lege og være med, når forældrene taler med deres gæster.

le finde frem til svaret på, hvordan jeg skulle handle.

Hjemmeopgaverne mener hun var udmærkede. Der var en hensigt med dem og familien skulle drage en lære af dem.

- Behandlingen er lykkedes, mener Nabiha Chehade.

Til et evalueringsmøde på socialforvaltningen i Århus er Nabiha Chehade kommet med et forslag, som hun mener, kan være nyttigt for andre: Kommunen skal arrangere nogle foredrag om, hvordan man opdrager børn - for nygifte og forældre til små børn, der har deres oprindelse i andre kulturer.

Det andet mål var at tilbringe mere tid sammen med børnene, og det har de, efter hvad børnene siger, gjort.

Siden de er blevet færdige med behandlingen på familieværkstedet har forældrene holdt tæt kontakt til børnehave og fritidshjem for at kunne fange eventuelle problemer i opløbet, så de ikke blev forværret.

- Børnene er meget glade, når vi dukker op på institutionen, siger Nabiha Chehade.

- De ser, vi interesserer os for dem og holder øje med, hvordan de har det, og hvad de foretager sig.

Når Jalal Shatle engang imellem har tidligt fri, går han på fritidshjemmet for at snakke med børnene og være med til at lege eller spille. Det er en stor succes.

- Behandlerne har arbejdet hårdt med os. De har virkelig bestilt noget. Alt hvad vi bragte på bane, tog de sig af, og de var gode til at gøre os opmærksomme på ting, vi havde overset. Vi fik den nødvendige tid til at tale og tænke, beskriver Nabiha Chehade.

Hun er især glad for at være taget seriøst.

- Jeg syntes virkelig godt om spørgsmålene, de stillede mig. Der er aldrig nogle, der har stillet lignende spørgsmål. Det var ligesom at blive eksamineret.

- De spurgte mig om, hvad jeg mente og tænkte om det, vi talte om. Virkelig nogle spørgsmål, jeg kunne bruge, og som jeg skulle arbejde hårdt med, vride hjernen for at svare på dem.

- Frem for at fortælle mig, hvad der var forkert, og hvad jeg skulle gøre i stedet, brugte de spørgsmålene til, at jeg selv skul-

Nabiha Chehade er især glad for at blive taget seriøst af familiebehandlerne.

- Der er aldrig nogen, der har stillet lignende spørgsmål. Jeg skulle selv finde frem til, hvordan jeg skulle handle, forklarer hun.

Mødet med Polarnattens børn

Dansk pædagog rejste til Grønland for at få et værested for børn sat på skinner. Her fortæller hun om frustrationerne, om de omsorgssvigtede børn og om at afholde hyggeaftener for børnene på forældrenes lønudbetalingsdage

Af Karianne Bengtsen Blem
Foto: Mikal Schlosser/Scanpix

**Lørdagene efter løn-
udbetaling var de værste.
Det er jo dagen efter
fredag, hvor mange for-
ældre ofte har drukket for
meget. Så der kommer
mange børn på være-
stedet. Det, jeg kunne
gøre, var at give dem
noget te, holde om dem og
give dem lov til bare at
være der.**

Elizabeth Andersen

GRØNLAND ■ Den ni-årige dreng og hans lillebror er det første, der møder Elizabeth Andersen, da hun en lørdag i november tropper op på værestedet i den lille sydgrønlandske bygd Alluitsup Paa. Dagen forinden har hun for første gang sat sine fødder i den grønlandske sne.

Drengen er blå på den ene kind. Han har ventet på, at værestedet skal åbne.

Medhjælperen på stedet er ikke mødt. Ingen ved helt hvorfor, så Elizabeth Andersen bliver straks kastet ud i opgaverne.

– De to drenge var noget forkomne. Jeg kan ikke tale grønlandsk, men vi fik en tavs kommunikation, hvor jeg med mit blik og min måde at omgås dem, kunne vise min forståelse, fortæller Elizabeth Andersen. Hun og en anden dansk pædagog er blevet sendt til bygden af Foreningen Grønlandske Børn for at arbejde pædagogisk med børnene, ansætte og undervise personalet og for administrativt at få værestedet til at fungere.

Tre måneder efter Elizabeth Andersen første gang møder den ni-årige dreng, rejser pædagogerne hjem til Danmark efter en tårevædet afsked.

– Det er svært for mig at forstå, at forældre kan drikke så voldsomt og lade deres børn rende rundt ude i polarnatten. Samtidig gjorde den råstyrke, drengen og mange

af de andre børn trods alt havde, et dybt indtryk på mig. Den ældste dreng tog sig af sin lillebror, selvom han selv var ramt.

Elizabeth Andersen understreger at der også er velfungerende familier i bygden. Men hun ved, at der stadig er børn, der bliver misbrugt og omsorgssvigtet. Alligevel mener hun, at hun har været med til at forandre noget. Til trods for at hun i første omgang sagde nej til at tage af sted.

Børn er stadig børn

“Hun må da have spist søm”, er Elizabeth Andersens første reaktion, da hun bliver ringet op af generalsekretæren i Foreningen Grønlandske børn og spurgt, om hun havde lyst til at tilbringe tre vintermåneder på et værested i Sydgrønland. Men nogle billeder derfra får hende til at ændre mening.

– Jeg tænkte, at godt nok kender jeg ikke meget til Grønland, men jeg kender noget til børn. Trods kulturforskellene så er børn jo stadig børn, og langt hen ad vejen kan jeg genkende alkoholskader og omsorgssvigt, når jeg ser det, siger Elizabeth Ander-

Vanskelige vilkår

- Generelt har grønlænderne vanskelige vilkår. Stor arbejdsløshed og misbrugsproblemer giver dårlige forældreverner, og hvis man vil have en uddannelse, skal man rejse langt væk, siger Bente With, generalsekretær i Foreningen Grønlandske Børn.

Foreningen har derfor etableret dels et værested i Alluitsup Paa i Sydgrønland, som er et tilbud til alle bygdens børn, dels et ungdomshus for 14-20-årige i Østgrønland, hvor personalet forsøger at motivere unge til at uddanne sig eller tage et arbejde. Bente With understreger, at de to steder også bliver brugt af velfungerende børn og unge.

Foreningen har den overordnede projektledelse og betaler samtlige udgifter til ungdomshuset og halvdelen af udgifterne

til værestedet, mens kommunen betaler resten.

- Med projekterne kan vi tilbyde en hjælpende hånd. Hvis der er brug for en psykolog eller en pædagog på stedet, forsøger vi at finde nogle danskere, som kan tage derop i en periode og hjælpe med at få stederne til at fungere og til at undervise de ansatte. For det er umuligt at finde uddannet personale deroppe. Derfor er vi nødt til at "uddanne" personalet selv, fortæller Bente With.

Tre gange om året besøger hun Grønland for at følge op på de initiativer, som er sat i gang samt støtte og vejlede personalet. På sigt er det meningen, at stederne skal fungere som selvejende institutioner.

kab

sen, der som institutionsleder er vant til at tage sig af det administrative.

Hendes opgave bliver dels at gå ind i det praktiske pædagogiske arbejde. Dels at få hyret en leder til stedet, få stablet en personalepolitik på benene, få struktureret dagligdagen, få skabt nogle rammer for det pædagogiske arbejde og give det uddannede personale undervisning. Målet er at få skabt stabilitet. Der bliver lavet en fast aftale om, at børnene kan besøge den nærliggende idrætshal. Det samme gør hun med bygdens internetcafé. Og så skal personalet til at bage sammen med børnene.

- Tidligere fik børnene et stykke knækbrød at spise om eftermiddagen. Men det blev de jo ikke mætte af. Så det blev til en fast pædagogisk aktivitet at bage brød sammen med børnene. Alle skulle have lov til at spise sig mætte. En gang om ugen serveres der varm mad, og hvis der er frugt i bygdens eneste butik skal de helst have et stykke frugt en gang om ugen, fortæller Elizabeth Andersen.

De dage, hvor forældrene får løn, kom-

mer der flere børn på værestedet. En del af forældrene bruger straks de fleste af pengene til alkohol. Så på lønudbetalingsdage bliver der afholdt diskoteksfest, og hvis børnepengenes udbetaling falder på en hverdag, bliver der arrangeret bingo for byens børn.

Bedre rustet

- Lørdagene efter lønudbetaling var de værste. Det er jo dagen efter fredag, hvor mange forældre ofte har drukket for meget. Så der kommer mange børn på værestedet. Det, jeg kunne gøre, var at give dem noget te, holde om dem og give dem lov til bare at være der, fortæller Elizabeth Andersen.

De hektiske lørdage med mange børn bliver ikke gjort nemmere af, at der kun er én ansat på vagt disse dage.

- Så skulle man selv stå for mad, pædagogik og beskæftigelse med børnene. Samtidig med jeg ikke kunne sproget. Børnene kunne godt sige "computer", og så vidste jeg, at de ville spille computer. Men jeg kunne ikke gå ind i konflikterne og den al-

*Elizabeth Andersen havde svært ved at forstå, at de grønlandske forældre kan drikke så voldsomt og lade deres børn rende rundt ude i polarnatten. Samtidig gjorde den råstyrke, mange af børnene trods alt har, et dybt indtryk på hende.
(Foto: Ricky Molloy)*

mindelige snak, og det var meget frustrerende, siger Elizabeth Andersen om arbejdet i Grønland.

– At lave en årsplan og en personalepolitik er der ingen ben i. Men når man så har aftalt et møde med nogen, kan det være, at de slet ikke møder op. Så de der stress-skuldre, der sidder oppe over ørene herhjemme falder ned på plads, og man lærer at tage tingene som de nu kommer.

– Vi ved, at det ikke er værestedet, der ændrer noget i hjemmet. Og at når børnene bliver 14 år, så kan de ikke længere komme der, og hvad skal de så?

Alligevel mener Elizabeth Andersen, at resultat af opholdet er positivt.

– Personalet er blevet bedre rustet, for de har fået nogle pædagogiske rammer og en struktur, som de let kan følge. Vi vidste godt, at den pædagogiske standard ville falde, når vi forlod stedet, men vi vidste også, at vi forlod et sted, som kunne fortsætte med at fungere rigtig godt.

I juni vendte Elizabeth Andersen tilbage til Alluitsup Paa for at følge op vinterens arbejde. Og hun kunne konstatere, at mange af børnene havde fået det bedre. Men hun kunne også konstatere, at ud over de tre-fire tilfælde af seksuelt misbrug, som hun allerede kendte til, var der kommet adskillige mere.

– Men på værestedet kan børnene få et pusterum og noget stabilitet. De har fået et sikkert sted at være, hvor de kan have tillid til de voksne, og hvor de altid er velkomne, siger Elizabeth Andersen.

kab@sl.dk

Tværfaglig forvirring om udslusning

Forskelle i begreber, intentioner og opfattelse af problemerne forplumrer indsatsen for hjemløse, der skal udsluses fra paragraf 94-institutionerne

Af Jens Nielsen

HJEMLØSE ■ Hvad er det rigtige og vigtigste at gøre, når en hjemløs efter opholdet på et herberg skal have en lejlighed? Ja, det kan der være delte meninger om: Svaret varierer, alt efter om man spørger sagsbehandleren oppe i socialforvaltningen, medarbejderne på botilbuddet, brugerens kontakt- og boligstøtteperson eller personalet fra de misbrugs- eller psykiatriske tilbud, brugeren eventuelt har været i kontakt med.

Disse nøglepersoner og –faggrupper, der er inde over en indslusningsproces, lægger nemlig vægt på forskellige ting og har forskellige opfattelse af de begreber og regler, der er i spil. I sidste ende kan det forplumre udslusningen, fordi det gør det sværere at koordinere indsatsen og sværere at forstå, hvad der er 'de andre' har gang i.

Sådan lyder en af konklusionerne på en stor rapport fra Socialforskningsinstituttet (SFI), der sætter fokus på udslusningen af hjemløse. 'Fra hjemløshed til fast bolig' hedder den, og den ser særligt på samarbejdet mellem de forskellige faggrupper.

§ 94-boformer

Herberger og andre midlertidige botilbud drives efter servicelovens paragraf 94, der forpligter amterne til at sørge for det nødvendige antal pladser til midlertidigt ophold i botilbud for personer, der har særlige sociale behov.

Hvordan arbejder de sammen, hvad er godt, og hvad er skidt? Og hvordan kan praksis gøres bedre?

Rapporten bygger på undersøgelser og en lang række interview med både ansatte og ledere på hjemløse-området i Århus Amt, Ribe Amt og Fyns Amt og Københavns Kommune.

Der er også eksempler på, hvordan de forskellige 'blikke' på brugerne kan føre til bedre resultater, og hvor opfattelserne tilsammen giver en bedre udslusning. De fleste steder er der for eksempel stor respekt om de nære relationer og det menneskelige kendskab til brugeren, som frontmedarbejderne på boformerne har.

Det betyder, at det ofte er medarbejderne på herbergerne og andre midlertidige botilbud, der indtager en nøglerolle, når der skal laves brugerbeskrivelser og udkast til handleplaner. Det sker ofte i tæt samspil med brugeren, og så kommer den kommunale sagsbehandler først efterfølgende ind og sætter sit godkendt-stempel på. Den måde at arbejde på, er der stor tilfredshed med blandt alle involverede, hedder det i rapporten.

Forskellige koder

Men ofte opererer de forskellige aktører på egen banehalvdel og benytter sig af forskellige koder, som de andre involverede ikke forstår.

Rapporten sætter navn på fire af den slags koder: Den pædagogiske, den omsorgsmæssige, den retslige og den økonomiske kode.

Ikke overraskende er det den omsorgsmæssige kode, der bliver talt i og forstået på boformerne, mens bostøttemedarbejderen taler i pædagogiske koder, og regler og penge er afgørende for sagsbehandlerens råderum.

Det har nogle steder ført til, at det ikke står klart, hvor man vil hen, og hvad man forstår ved godt socialt arbejde. Rapporten peger i særlig grad på Fyns Amt som et af de steder, hvor der er uenighed om, hvem der bør arbejde hvornår med brugeren:

Ikke alle tror på fagforeningen

De kollektive værdier er på retur blandt LO-medlemmer. Det fremgår af en undersøgelse af holdningerne blandt LO-medlemmerne, som CARMA – Center for Arbejdsmarkedsforskning ved Aalborg Universitet – har gennemført i 10-årsperioden 1992 til 2002.

I undersøgelsen, der er omtalt i Ugebrevet A4 nummer 43, tegnes et billede af en medlemskare, der i højere og højere grad forlader den kollektive og solidariske grundholdning. Flere og flere stemmer også til højre for midten – specielt de unge.

I 1992 mente 87 procent, at fagforeningerne var nødvendige for at varetage lønmodtagernes interesser. 10 år senere mente kun 74 procent, at det var tilfældet.

Undersøgelsen viser dog også, at der fortsat er en stærk tilslutning til fællesskabet på arbejdspladsen og et udbredt ønske om at få mere indflydelse på arbejdets indhold.

Man kan læse Ugebrevet A4 på www.ugebreveta4.dk og læse hele undersøgelsen på LO's hjemmeside: www.lo.dk under Nyheder.

kl

De ansatte i boformerne lægger vægt på omsorgen, på at skabe et nært og tillidsfuldt forhold til brugeren og på at skabe gode relationer mellem brugerne og så bruge det som afsæt for en positiv udvikling.

Bostøttemedarbejderen, der jo altså skal sørge for, at det kommer til at fungere med den faste bolig, lægger derimod vægt på, at brugeren skal være autonom og i stand til selv at forvalte sit liv. Derfor skal brugeren have ansvaret, og der skal lægges en professionel distance ind i arbejdet.

Disse forskellige syn på brugeren kan, siger rapporten, i sidste ende ses på den måde, at den enkelte bruger kan blive 'uigenkendelig' for personalet på boformen, når det er bostøttemedarbejderen, der beskriver brugeren – ligesom det modsatte kan være tilfældet.

Forskellen betyder også, at de to grupper af medarbejdere opbygger en skepsis i forhold til hinanden: De kommunale socialarbejdere i undersøgelsen synes, at medarbejderne på boformerne er 'for bløde', yder for meget omsorg og har en tendens til at umyndiggøre brugerne. Omvendt opfatter de ansatte på boformerne bostøttemedarbejderne som uengagerede og ude af stand til at skabe nære relationer.

Besøg og snak

Rapportens forfattere kommer med en række anbefalinger til, hvordan arbejdet med udslusningen kan forbedres.

På mange måder er det for eksempel fint nok, at den kommunale sagsbehandler spiller en perifer rolle i udslusningsforløbet og på den måde får begrænset kendskab til brugeren. Men hvad så senere, hvor kontakten til boformen måske ikke er der mere? Ja, så er brugeren lige pludselig i en skrøbelig situation, hvor der ikke

er 'personlig kontakt' til den hjælpende hånd, der er brug for.

For at undgå denne situation anbefaler forfatterne, at sagsbehandlerne inddrages mere og tidligere i forløbet. At de for eksempel besøger brugeren ude på boformen, for det vil øge kendskabet til brugeren at se ham eller hende i 'miljøet', ligesom det vil give sagsbehandlerne et indblik i livet på boformerne – et indblik, de ellers ikke nødvendigvis får.

Også boligstøttemedarbejderne kommer for sent ind i billedet, mener de selv. De får nærmest først noget at vide, når flytningen er en realitet, og det gør det sværere at etablere en positiv kontakt, mener de. Rapporten anbefaler, at de får besked tidligere, at de besøger brugeren, mens vedkommende er på boformen og måske i det hele taget får en fastere tilknytning til boformerne.

Rapporten peger også på, at der er for stor usikkerhed om ansvaret for handleplanerne – ligesom de ganske enkelt ikke ser ud til at blive brugt særligt meget i de regioner, der indgår i undersøgelsen. Men hvis de blev brugt og brugt rigtigt kunne de være et godt redskab til at fordele ansvaret og udrydde misforståelser om arbejdsdeling og målsætning, hedder det i rapporten.

I det hele taget er der brug for mere og bedre kommunikation – gennem koordinerende møder og ved at bruge en 'case manager', altså en tovholder, der har snor i alle involverede.

jmi@sl.dk

Nina Fabricius, Gitte Tilia, Hanne Ramsbøl og Kasper Villadsen: Fra hjemløshed til fast bolig. Udgivet af Socialforskningsinstituttet. Rapporten kan downloades på www.sfi.dk

Velfærdskommissionen

Velfærdskommissionen offentliggjorde tirsdag den 7. december sin rapport, der indeholder forslag til, hvordan fremtidens velfærdssamfund skal udvikle sig. Socialpædagogerne Landsforbunds Hovedbestyrelse vil på sit møde den 26. januar drøfte velfærdskommissionens rapport. Foreløbig har SL i en pressemeddelelse udtalt:

Velfærdskommissionen vil præmiere dem, der kommer hurtigt igennem skole og uddannelse. Den del af Velfærdskommissionens udspil modtages positivt i Socialpædagogerne Landsforbund.

Til gengæld savner SL en indsats til

gavn for socialt udsatte børn og unge og handicappede, som i dag har svært ved at få en uddannelse.

Uden denne indsats kan Velfærdskommissionens forslag til at få flere i arbejde medføre endnu dybere skel mellem den velstillede middelklasse og de mennesker, som er fuldstændigt afhængige af velfærdssamfundet for at få hverdagen til at hænge sammen.

SL's formand Kirsten Nissen siger:

– Som socialpædagoger arbejder vi dagligt med sårbare børn og unge, som i forvejen spiller fallit i skole- og uddannelsessystemet. De får ikke noget ud af, at man præmierer de hurtigste og de bed-

ste. Tværtimod risikerer man at øge udskillelsen af de udsatte.

– SL har ingen problemer med at udsætte pensionsalderen. Vi vil også gerne have flere i arbejde. Vi synes også, det kan være en god ide at belønne hurtigere studiestart og give kontant bonus til dem, der klarer uddannelsen på normeret tid. Men en velfærdsdebat må også handle om de tilbud, velfærdssamfundet har til de mest udsatte borgere. Hvad med en bonus til de mennesker, som tager en uddannelse imod alle odds, uanset hvor lang tid de så er om det? Spørger forbundsformand Kirsten Nissen.

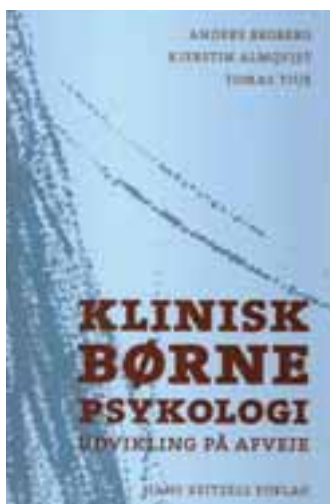
lmp

Et pluk af relevante fagbøger

Redigeret af Jens Nielsen

Klinisk børnepsykologi

Af Anders Broberg, Kerstin Almqvist og Tomas Titus

Børn udvikler sig i et konstant samspil mellem medfødte egenskaber og omgivelsernes reaktioner over for barnet, dets behov og reaktioner. Det er om dette samspil, denne bog er skrevet af tre erfarne svenske psykologer og psykoterapeuter handler. Klinisk børnepsykologi er den del af psykologien, der beskæftiger sig med børn, hvor der er gået et eller andet skævt i samspillet mellem barnets indre og de ydre omgivelser – så skævt, at de har fået så store psykiske problemer, at de ikke kan fungere normalt. Derfor bogens undertitel: Udvikling på afveje. Bogens første del gennemgår grundlæggende

begreber i børnenes psykologiske udvikling og ser blandt andet grundigt på angst og angstforstyrrelser – noget der er meget bestemmende for både normale børns følelsesmæssige reaktioner og for psykisk lidende børn. Andre afsnit handler om autistiske børn, om triste, depressive børn og om ADHD-børn. Bogen er velegnet til både praktikere og studerende på det pædagogiske og sociale område.

Udkommet på Hans Reitzels Forlag. 384 sider, 368 kroner.

Bløde værdier – der gør en forskel

Af Aage Adalberth (red.)

Vi taler om dem hele tiden, men de er svære at sætte præcise ord på – og endnu sværere at måle og dokumentere. Men alligevel er vi ikke i tvivl om, at det er mennesker og forholdet og engagementet mellem mennesker, der gør forskellen i det sociale arbejde. Denne bog er en slags eksempelsamling fra social-, sundheds- og undervisningsområdet, hvor 21 cases kaster lys over det centrale, men ofte uhåndgribelige fænomen. Dermed bliver det til en række eksempler på, hvordan man 'gør en forskel'. Det er altså ikke en bog om arbejdsmiljø som sådan, men om, hvordan de bløde værdier alligevel er helt centrale for såvel den enkeltes arbejdsglæde som for hele arbejdspladsens grundstemning. Og det til trods for den strenge aktuelle fokus på fagligheden som det bærende og saliggørende. Med andre ord en bog om den svære balance

mellem at være professionelt analyserende og indlevende menneskelig i sit arbejde med borgere, brugere, klienter, patienter – og hvad vi nu kalder de der andre mennesker, vi skal tage os af.

Udkommet op Forlaget Birmar. 177 sider, 240 kroner.

Forstå og forebyg vold

Af Marian Popp og Michael Munch-Hansen

Vold, trusler om vold, frygten for vold. Det fylder alt for meget for alt for mange danskere – ikke mindst i arbejdssammenhænge. Forfatterne er henholdsvis ergoterapeut og cand.psyk. og har gennem en årrække arbejdet med voldsforebyggelse. Og de forholder sig i denne forbindelse til, hvordan volden bliver opfattet. Det er oplevelsen af en handling, der er vigtig, og hvis en ansat føler sig truet, er det arbejdspladsens ansvar at gri-

be ind med forebyggende tiltag, lyder forfatterens ræsonnement. Bogen skal sætte læseren bedre i stand til at kende årsagerne til vold, og den præsenterer den såkaldte RRR-model. R'erne står for relation, rygsæk og ramme, og modellen er et tværfagligt refleksionsredskab, der kan bruges til at analysere, hvor gode forudsætninger man som personale har til at klare konfrontationer og situationer, der kan udvikle sig til konfrontationer. Bogen sigter på personalet på tværs af fagene i social- og sundhedssektoren.

Udkommet på Munksgaard Danmark. 208 sider, 175 kroner.

Det eksplosive barn

Af Ross W. Greene

De larmer og er meget synlige, og diagnoserne nærmest drysses ud over dem – de urolige, hyperaktive unger. De er i institutioner og skoler og ender ofte i det specialpædagogiske system. På tværs af de mange diagnoser har de her børn det til fælles, at de ikke kan 'styre sig': De kan ikke håndtere frustrationer og kan ikke klare ikke at få opfyldt deres behov, og reagerer ofte med at eksplodere i voldsomme vredesudbrud, fysisk eller verbal aggression eller fuldstændig mangel på tilpasning. Forfatteren til bogen er lektor i psykologi på Harvard og har gennem en årrække arbejdet med disse voldsomme børn. På den baggrund har han skabt en metode, samarbejdsbaseret problemløsning, som er enkel og baserer sig på dialog. Kort fortalt går den ud på at anerkende såvel barnets følelser som dets reaktionsmønster og så tage den derfra. Det er nok noget sværere end det lyder, men bogen er en slags værktøjskasse og giver konkrete anvisninger på praksis.

Udkommet på Pressto. 248 sider, 298 kroner.

Rettelse:

Formindsket og forstørret

Ved en beklagelig teknisk fejl gik det helt galt med de bærende illustrationer til to af artiklerne i *Socialpædagogen* nr. 25 2005.

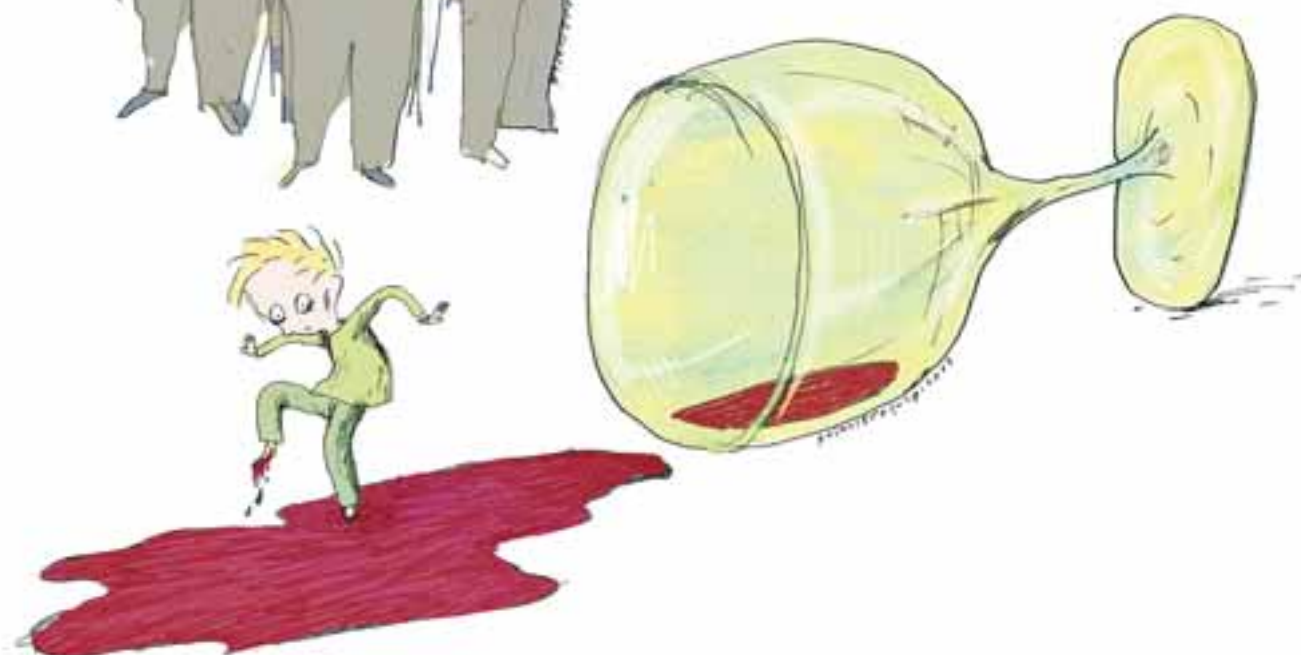
Billedet af Lisbeth Jensen på side 18 var blevet sat ned i størrelse, men hele billedet var dog med.

Værre var det med de to tegningen af Rasmus Bregnhøj på side 5 og 6-7: De var blevet forstørret så meget, at de ikke kom med i fuldt omfang.

Det er rigtigt synd for tegningerne, så vi bringer dem her igen, så det hele kommer med.

Vi beklager fejlen.

Redaktionen

10. Ældrepædagogiske dage 2006 - 9. og 10. maj 2006

Ældrepædagogiske dage på Hotel Faaborg Fjord: „En blandet jubilæumsbuket“

Baggrund:

Vi står foran en total samfundsforandring med kommunalreformen og vil give et bud på fortiden, nutiden og fremtiden.

Mål:

- At forstå, den historiske udvikling fra Sokrates frem til Kommunalreformen, og finde vores placering i historien.
- At få indblik i, hvilke forandringer der kan forventes for det enkelte medlem, når kommunalreformen er en realitet.
- Ved hjælp af coaching at holde arbejdsglæden oppe i en brydnings-tid.

Målgruppe:

Medlemmer af Ældrenetværket og andre der har interesse for emnet.

Pris:

Medlemmer af Ældrenetværket, med indkvartering på Enkeltværelse kr. 1.597,- alt inkl.

Medlemmer af Ældrenetværket, med indkvartering på Dobbeltværelse kr. 1.397,- alt inkl.

Gæster, med indkvartering på enkeltværelse, kr. 2.200,- alt inkl.

Program:

Tirsdag den 09. maj:

10.00 - 10.30 **Ankomst**

Kaffe og rundstykke med ost og pålæg.

10.30 - 10.40 Velkomst ved Jytte Juul, Netværksledelsen

10.40 - 11.00 **Jubilæumshilsen fra forbundet**

v/Kaj Frederiksen Forretningsudvalgsmedlem og forbundskasserer

11.00 - 13.00 **Fra Sokrates til Kommunalreformen**

v/Seminarielektor og tidligere Viceforstander Socialpædagog Erik Henriksen

Erik Henriksen vil gennemgå historien med udgangspunkt i særforsorgen. Eriks oplæg er meget tankevækkende, inspirerende og spændende og du vil føle efter dette, at du og dit arbejde er sat ind i et historisk perspektiv.

13.00 - 14.30

Frokost og strække ben pause

14.30 - 15.30

Kommunalreformen, hvor ender vi

Socialfaglig konsulent Asbjørn Agerschou SL, gennemgår hvor vi står lige nu med kommunalreformen

15.30 - 16.00

Kaffepause

16.00 - 17.00

Kommunalreformens udfordringer set med pædagogens briller

v/Socialfaglig konsulent Ditte Sørensen, SL

17.10 - 18.10

Stregkodepædagogik eller pæd. udvikling*

Socialudvalgsformand i ny xxxxx Kommune, giver et oplæg om de fremtidige tilbud til ældre borgere på de pædagogiske arbejdspladser i Danmark

18.10 - 19.00

Pause og omklædning til jubilæumsmiddag

19.00 - 23.00

Festmiddag

10 år i billeder og ord ved Poul Svendborg Sørensen

10 års jubilæumstale ved HB medlem Steen Engelund

Onsdag den 10. maj

09.00 - 10.00

Landsmøde

Se dagsorden i nyhedsbrevet eller på www.eldrenetverket.dk

10.00 - 10.30

Kaffe

10.30 - 12.30

Lær coaching med et smil

Fire timers kursus med Michael Hermansson

Lær coaching med et smil, frigør energi og ressourcer.

12.30 - 13.30

Frokost

13.30 - 15.30

Lær coaching med et smil

Fortsat

15.30 - 16.00

Evaluering og hjemrejse

*Ved udarbejdelse af programmet, er der endnu ikke sket en konstituering i de nye kommuner, derfor kan der ske ændringer i dette programpunkt.

Tilmelding til 10. Ældrepædagogiske dage 2006 ved Faaborg Fjord: „En blandet jubilæumsbuket“

Navn: _____ Cpr. Nr. _____

Adresse: _____ Postnummer og By _____

Tlf. Nr. _____ e-mail: _____

Arbejdspladsadresse _____ Postnummer og by _____

Arbejds telefon _____ EAN nummer (skal udfyldes): _____

Jeg ønsker enkeltværelse _____ Jeg ønsker dobbeltværelse _____

Tilmelding sendes SL, att.: Kurt Schimmell, Brolæggerstræde 11, 1211 København K, eller brug den elektroniske tilmeldingskupon på www.sl.dk/ældre
Tilmelding er bindende. Sidste tilmeldingsfrist 01.02.06

Evidensundersøgelsen – part 2

Af Søren Magnussen,
leder af Vilde Læreprocesser
(www.vildelaereprocesser.dk)
(Modtaget d. 13.12.2005)

At udsætte marginaliserede unge for det forskningsmæssige eksperiment, en evidensbaseret undersøgelse er, forpligtiger os pædagoger til eftertanke og refleksion over begrundelse, konsekvenser og mulige resultater.

Jeg har derfor, i en række læserbreve, sat mig for at forsøge at skabe forarbejdet til et forskningsdesign, der skal matche det undersøgelsesprojekt, som Kirsten Nissen foreslår i *Socialpædagogen* nr. 20. Første læserbrev i denne række blev bragt i sidste nummer.

Som jeg nævnte der, skal pigerne i eksperimentet, hvis undersøgelsen skal være evidensbaseret, fordeles ved lodtrækning til henholdsvis en ren pigeinstitution, en institution med blandede køn og en tredje kontrolgruppe.

Her opstår vores første interessante dilemmaer.

Er det egentlig ok at placere pigen for eksempel i et dagtilbud, fordi hun bliver udtrukket til en kontrolgruppe, hvis vi er af den opfattelse, at det ikke er det bedste for hende?

Hvad gør vi, hvis pigen ønsker noget bestemt, men ikke kan få sit ønske opfyldt, fordi det ikke passer med forskningsdesignet?

Hvad gør vi, hvis pigens forældre ønsker noget bestemt – i disse tider, hvor vi jo snakker så meget om forældreinddragelse?

Disse ting bør afklares, inden vi går i gang, og vi skal overveje nøje, hvordan en beslutning i denne forbindelse skal formidles til den unge og hendes forældre.

Nu bliver vi nødt til at kikke lidt på hvilke undersøgelser af pigen, vi skal iværksætte, inden hun starter et af de tre mulige steder. Vi bliver selvfølgelig nødt til at have et meget præcis „før billede“, for at kunne

vurdere om pigens situation forandrer sig i løbet af forløbet.

Viden om den unges hashforbrug er noget de fleste er enige om, er vigtigt, hvis vi skal lave en bedømmelse af den unges samlede situation. De fleste ved jo så til gengæld også, at det er meget svært at finde ud af, hvor stort den unges forbrug er. Hvis vi nøjes med at spørge den unge, kan vi ende ud i både store overdrivelser og store underdrivelser, selv om vi godt kan risikere at få et ærligt svar.

Vi kan selvfølgelig spørge andre som for eksempler den unges forældre, den unges nuværende pædagoger osv., men igen kan vi overhovedet ikke være sikker på et korrekt billede. Hvis vi snakker evidens, bliver vi derfor nok nødt til at supplere de før omtalte interviews af pigen, hendes forældre og fagpersoner omkring hende, med urinprøver.

Fortsættelse i næste nummer.

Skattebilletten skal ikke bidrage til prostitution

Af Lone Dybkjær,
ligestillingsordfører for
Det Radikale Venstre
(Modtaget d. 8.12.2005)

Den 18. november, nr. 23, bringer *Socialpædagogen* en artikel om SL's Ethiske Udvalgs konklusioner vedrørende handicappede og prostituerede.

SL's konklusioner indebærer blandt andet, at mennesker med funktionsnedsættelser fortsat skal kunne få hjælp til etablering af kontakt til prostituerede. Argumentet er, at det er diskriminerende, hvis handicappede ikke har samme adgang til prostituerede som andre mennesker i det danske samfund. Det er jeg enig i. Vi kan ikke gøre noget ulovligt for én gruppe og ikke for en anden. I Det Radikale Venstre ønsker vi lige muligheder for alle, og så længe alle frit kan købe sex, skal handicappede også kunne. Så langt er jeg enig med SL's

Ethiske Udvalg. Jeg vil dog understrege, at det kan diskuteres – og vi har faktisk gang i en god debat om prostitution i Danmark – hvorvidt køb af sex er hensigtsmæssigt.

Grunden til, at jeg er nød til at slå alarm, er, at SL's Ethisk Udvalg konkluderer, at det skal være op til den enkelte kommune at vurdere, om handicappede er berettigede til offentligt tilskud til prostitution. Det er og kan aldrig være en offentlig opgave at yde tilskud til bestemte borgers seksuelle udfoldelser. Det har selv socialminister Eva Kjer Hansen erkendt. Derfor vil hun også stille forslag om lovændring, hvis nogle kommuner tolker loven sådan, at de yder tilskud. Og jeg er for en gangs skyld helt enig med Eva Kjer Hansen. Danske skattebetalere skal ikke – via deres skattebillet – finansiere bestemte samfundsgruppers seksuelle behov. Det kan ikke være en offentlig opgave at støtte køb af sex. Når jeg synes, vi skal gøre alt, hvad vi overhovedet

kan for at nedbringe antallet af prostituerede, er det blandt andet, fordi kvinder i prostitution generelt døjer med sundhedsmæssige følger. Det kan være gener i underlivet i form af smerter ved samleje, svie ved vandladning, udflåd, kløe, irritation og hudløshed. De prostituerede oplever ligeledes angst for hiv og andre kønssygdomme, når kondomer springer, og kvinderne oplever angst for graviditet. Og det er altså blot de sundhedsmæssige konsekvenser.

At SL's Ethiske Udvalg også mener, at støtte til kontakt til prostituerede ikke koliderer med SL's overordnede politiske sigte på at hindre trafficking og prostitution, er mig en gåde. Det hænger jo ikke sammen, at SL's Ethiske Udvalg på den ene side støtter kontakt til prostituerede og på den anden side mener, at prostitution og trafficking skal forhindres.

Foreningen af
seksualvejledere
i Danmark
På vegne af bestyrelsen
Lars Nielsen,
næstformand

Lars Nielsen er forstander på Pensionatet Hulegården, der er Københavns Amts bo- og dagtilbud til voksne udviklingshæmmede.

Samfundet risikerer at forkrampe, hvis man tror, at man kan lovgive og forbyde sig ud af alting. Et af de bedste værn mod, at kvinder havner i prostitution imod egen vilje er netop en åben og fri debat om, hvad vi vil med hinanden – og hvordan vi forholder os til hinanden som mennesker – også seksuelt.

Prostitution og handicappede

Læserbreve:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Synspunkter:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail: redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen, Brølæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 2/06 er mandag den 16. januar 2006 kl. 12.00.

Seksuel frihed eller social deroute? Bestyrelsen for Foreningen af Seksualvejledere i Danmark skal på baggrund af de seneste måneders debat omkring handicappedes ret til brug af prostituerede udtale følgende fra sit bestyrelsesmøde den 12. december 2005:

Handicappedes mulighed for at benytte prostituerede skal hverken være lettere eller sværere end for almindelige borgere i dette land. I langt de fleste tilfælde betaler de handicappede da også selv alle de udgifter, der er forbundet med besøg hos prostituerede, og det kan derfor virke som om, at de handicappede blot er blevet kanonføde i en helt anden debat, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt prostitution fortsat skal være lovligt i vores samfund.

Dobbeltheden i at det offentlige med den ene hånd bidrager til at hjælpe kvinder ud af prostitution samtidig med, at den med den anden hånd giver tilskud til handicappede, så de kan besøge prostituerede er ikke et enestående fænomen i dette land. Det offentlige er i mange sammenhænge ude i sådanne modsat rettede forhold, hvor man opkræver skatter og afgifter for en række ydelser, sam-

tidig med, at man afhjælper konsekvenserne af disse ydelser.

For seksualvejlederen ude i praksisfeltet handler det først og fremmest om den enkeltes ret til at beslutte sig om sin egen seksualitet uden at påtvinge andre sin seksualitet eller skade andre, jævnfør Socialministeriets Vejledning „Seksualitet uanset handicap“, april 2001. Det handler nogle gange om undervisning og information og andre gange om egentlig oplæring, hvilket nogle gange involverer prostituerede.

Seksualiteten er unikt

Det enkelte menneskes ret til at være et menneske med sin egen seksualitet er noget unikt og uomgængeligt. Hvis denne ret skal undertrykkes til fordel for en håbløs kamp mod prostitution igennem forbud og kriminalisering, vil det medføre, at samfundet vil bevæge sig i en mere restriktiv og tillukket retning, hvor grænserne i forhold til den enkeltes integritet er i fare for at blive overskredet.

Man kunne frygte, at de næste skridt i sådan en udvikling kunne være helt eller delvist at fratage kvinden retten til selv at bestemme, hvorvidt hun vil vælge at få gennemført abort, eller indskrænkninger i de homoseksuelles rettigheder osv. Den seksuelle frihed har stor betydning for, hvordan et samfund udvikler sig i forhold til begreber som tolerance, ligestilling mellem kønnene, mangfoldighed og forskellighed osv.

Prostitution i den vestlige kultur afspejler mange ting og har mange udtryksformer. Den del af prostitutionen, hvilket formentlig er langt den overvejende del, der er forbundet med kriminelle miljøer er frastødende og afstumpet i deres indhold og har intet med seksual frisættelse at gøre. Det drejer sig om menneskehandel, narko, tvang, vold osv. Disse forhold skal selvfølgelig bekæmpes med alle midler, og de kvinder og mænd, der lider under eftervirkningerne, skal selvfølgelig have den nødvendige hjælp.

Men prostitution kan også være udtryk for den enkeltes vilje, lyst m.v. og afspejle mange forskellige overvejelser. Det kan for eksempel være et bevidst valg i en periode i ens liv eller udtrykke helt personlige holdninger til det at hjælpe andre mennesker, som det for eksempel kom til udtryk i den ordning, der har fungeret i Holland. Denne ordning havde karakter af en blanding af prostitution og terapi, men også en høj grad af humanisme i forhold til at hjælpe handicappede medborgere med deres seksualitet. For de kvinder, der indgik frivilligt, var der derfor langt fra tale om en social deroute

At tro man udrydder prostitution ved at forbyde/kriminalisere det, ville være at begå sammen fejl som man lige nu er ved begå i sin iver for at bekæmpe terrorismen. Initiativer rettet mod prostitutionens værste sider skal derfor først og fremmest rettes mod det, der skaber grundlag for dets eksistens. Det forudsætter en mere progressiv socialpolitik, hvor man hjælper mindre bemidlede ud af økonomisk uføre, skaber uddannelsesmuligheder, job m.v. Dernæst er det påkrævet med en effektiv narkopolitik, hvor man gør op med årtiers fejlslagne restriktive linie og skaber noget nytænkning byggende på et anstændigt menneskesyn. Endelig skal der rejses en samfundsdebat om seksualitetens betydning for udviklingen af samfundet, så vi får seksualiteten ud af „klørne“ på det konservative nyreligiøse livssyn med alle

dets fordomme og kvindeundertrykkelse som i disse år hænger USA.

Sætter samfundet i stå

Et samfund der i stor udstrækning overlader debatten og holdningsdannelsen i det offentlige rum til de traditionelle mandschauvinister i pornobranchen – med deres forældede, kedelige og tåbelige kvindesyn – og sene TV udsendelser om seksualitetens mangfoldighed, hvor ingen alligevel kan holde sig vågne – går i stå. At udviklingen går i den forkerte retning, bekræfter de forskere, der beskæftiger sig med børnemiljøerne. Her udtrykker de bekymring over, at pædagogerne kan have svært ved at forholde sig til børnenes seksuelle lege, og at myndigheder og forældre i perioder er mere optaget af overvågning og kontrol i deres iver for at forebygge overgreb end i deres støtte børnene i deres naturlige udvikling.

Samfundet risikerer at forkrampe, hvis man tror, at man kan lovgive og forbyde sig ud af alting. Et af de bedste værn mod, at kvinder havner i prostitution imod egen vilje er netop en åben og fri debat om, hvad vi vil med hinanden – og hvordan vi forholder os til hinanden som mennesker – også seksuelt. En sådan debat ville også påvirke de mænd, der mener, at det er en ret at kunne købe sex på gaden på lige fod med andre forbrugsgoder.

På baggrund af debattens aktualitet og sandsynligheden for at nogle politikere vil føle sig fristet til at fremsætte et lovforslag i Folketinget i løbet af foråret afholder Foreningen af Seksualvejledere i Danmark derfor en minihøring i dagene den 18. og 19. maj 2006 omkring prostitution og vores arbejde med at hjælpe marginaliserede grupper til at erobre deres egen seksualitet med eller uden hjælp af prostituerede. Eventuelle flere oplysninger kan hentes på foreningens hjemmeside (www.ufch.dk/seksualitet/seksualvejledere/forening.htm).

Bedre redskaber på vej

Arbejdspladserne skal have bedre redskaber til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø. Hovedbestyrelsen har givet sin opbakning til, at SL udvikler endnu et redskab til værktøjsmappen „Den Gode Arbejdsplads“.

Årsagen er, at der er konstateret et stigende antal tilfælde med sygefravær og førtidspensionering på grund af psykiske lidelser blandt SL's medlemmer. Hidtil har der ikke været redskab, der direkte tager fat i det psykiske arbejdsmiljø. Men det rådes der nu bud på.

Det nye værktøj ventes at komme til at bestå af en drejebog, der imidlertid først skal afprøves på udvalgte arbejdspladser. Så det ventes først at være tilgængeligt for alle arbejdspladser i starten af 2007.

kl

Ekstra ressourcer til lokal indsats

SL's amtskredse får hver tilført en halv million kroner ekstra for at styrke det lokale arbejde i forbindelse med kommunalreformen. Desuden afsættes der to og halv million kroner til en „flyvende analysegruppe“, der kan sættes ind, hvor der er behov for det. Det har hovedbestyrelsen besluttet.

Formålet med at afsætte de ekstra midler er at sikre, at det socialpædagogiske arbejdsområde og dermed SL's medlemmer får en markant placering på det nye kommunale og regionale landkort. Det kan blandt andet ske ved at:

- Udvikle lokale analyse og dokumentationsredskaber
- Organisere forskellige medlemsgruppers inddragelse og oprustning af dem
- Overvåge kommunalreformens konsekvenser på en række prioriterede områder
- Politisk lobbyisme i forhold til de nye politikere og andre aktører
- Arrangere mødevirksomhed og temadage
- Foretage konkret medlemsrådgivning i forbindelse med kommunalreformen.

De ekstra midler er en engangsforeteelse og tages af formuen.

kl

SL arbejder videre med ny lokalstruktur

Hovedbestyrelsen bekræftede på mødet den 7. – 8. december sin tidligere beslutning om at indføre en ny lokalstruktur i SL, når kommunalreformen træder i kraft den 1. januar 2007. De hidtidige 15 amtskredse bliver til 10 kredse, der skal varetage medlemmernes interesser i de nye større kommuner og de fem nye regioner.

Det betyder, at SL kan fortsætte det omfattende arbejde med at forberede den nye lokalstruktur, der skal endelig vedtages på en ekstraordinær kongres den 27. april 2006.

kl

Annoncepriser pr. 1. januar 2006

Tekstsideannoncer:
10,00 kr. pr.
spaltemillimeter

1/4 side: 2.495,00 kr.
1/2 side: 4.765,00 kr.
1/1 side: 9.305,00 kr.

Stillingsannoncer:
13,55 kr. pr.
spaltemillimeter

Farvetillæg 805,00 kr.
Alle priser er ekskl.
moms

Af Kirsten Brøndum
formidlingskonsulent i
Sekretariatet for
Vidensteamet vedr.
Psykisk Handicappede
& Senhjerneskedede med
Problemskabende
Adfærd

Læserbreve:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Synspunkter:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail: redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen, Brolæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 2/06 er mandag den 16. januar 2006 kl. 12.00.

Rejseholdet har stor succes

I 2004 blev der oprettet en landsdækkende konsulent-tjeneste med eksperter i senhjerneskedede og psykisk handicappede, som har en problemskabende adfærd. Rejseholdet tilbyder hjælp og specialrådgivning til dag- og døgntilbud i tilspidsede situationer

Amternes Vidensteam om psykisk handicappede og senhjerneskedede med problemskabende adfærd oprettede i 2004 en landsdækkende konsulent-tjeneste, som kaldes Rejseholdet. Den består af over 50 dygtige og erfarne konsulenter fra hele landet. Tjenesten yder

specialiseret rådgivning til amtslige og kommunale dag- og døgntilbud for senhjerneskedede eller udviklingshæmmede. En rådgivning der matcher de behov beboeren, personalet eller/og ledelsen har.

Konsulenterne kan for eksempel udrede en person med dobbeltdiagnoser eller supervisere en personalegruppe, der føler de står på herrens mark og har brug for hjælp udefra til at finde nye veje i deres arbejde. Rejseholdet er flerfagligt og har tilknyttet pædagoger, psykiatere, psykologer, neuropædagoger, erhvervspsykologer, lærere, sygeplejersker og musik- og fysioterapeuter. Konsulenterne er spredt ud over hele landet og har fra hver deres udkigspost fingrene i jorden i forhold til målgruppen.

Behov for hjælp til en kompleks målgruppe

Rejseholdet er etableret af amternes Vidensteam vedrørende Psykisk Handicappede og Senhjerneskedede med Problemskabende Adfærd.

Ideen om et Rejsehold havde Vidensteamet puslet med et stykke tid, fordi man ønskede at styrke amternes indsats over for de senhjerneskedede og psykisk handicappede, der er aggressive over for andre eller gør skade på sig selv. Man var opmærksom på, at arbejdet med målgruppen er så komplekst, at ingen støttemiljøer kan sidde inde med hele den nødvendige vifte af faglig viden.

Målgruppen kendes på personer, som – foruden deres psykiske handicap eller erhvervede hjerneskeade – har forskellige sindslidelser eller personlighedsforstyrrelser og desuden en selvskadende eller udadreagerende adfærd. Alle disse forskellige faktorer komplicerer naturligvis den socialpædagogiske indsats,

Problemskabende Adfærd anvendes som fællesbetegnelse for udadreagerende (voldelig eller på anden måde aggressiv) adfærd rettet mod personer eller ting, selvskadende adfærd (inkl. akut anoreksi og bulimi) eller selvstimulerende adfærd (for eksempel hyperonani, brummeadfærd).

Vidensteamet vedrørende Psykisk Handicappede og senhjerneskedede med problemskabende adfærd er et tværamtsligt netværk.

Læs mere på www.vidensteam.dk

Rejseholdet tilbyder hjælp inden for fem områder:

- Undersøgelser og udredninger
- Omsætning af viden til praksis (konsultation/-supervision)
- Fagspecifik undervisning
- Behandlingstilbud
- Udvikling af organisation/medarbejder/ledelse

Rejseholdet kan kontaktes ved henvendelse til Vidensteamets sekretariat på tlf. 8793 1143 eller på e-mail: pel@solund.aaa.dk

og de stiller meget store krav til personalet om viden fra flere fagområder. For eksempel må den socialpædagogiske indsats nødvendigvis suppleres af faglig viden fra andre områder som psykiatrien og neurologien. Samtidig er det psykisk hårdt for personalet at arbejde i et miljø, hvor man måske dagligt er udsat for krænkelser.

Rejseholdet på arbejde

Rejseholdstjenesten fungerer således, at de støttemiljøer, der har brug for hjælp, henvender sig til Vidensteamets sekretariat. Her får de via en samtale afklaret, hvilken form for hjælp, der er brug for i det konkrete tilfælde. Denne samtale er gratis. Herefter henviser sekretariatet til relevante konsulenter fra Rejseholdet. Rekvirenten aftaler og afregner selv honorar med den valgte rejseholds-konsulent.

Rejseholdets havde i de første 12 måneder over 70 henvendelser. Det er mere end tre gange så mange som forventet. Efterspørgslen understreger, at der er et behov rundt om i amter og kommuner for at kunne hente specialrådgivning, når medarbejderne står med en kompliceret sag. Rejseholdet var oprindeligt tiltænkt skærmede enheder eller andre specialtilbud i amterne. Men det har vist sig, at de fleste henvendelser kommer fra støttemiljøer, der ikke er målrettet problemskabende adfærd, men som ikke desto mindre møder den blandt deres brugere eller beboere. Som en stor overraskelse kommer næsten en tredjedel af henvendelserne om hjælp da også fra kommunale tilbud.

En af grundene til, at Rejseholdet så hurtigt blev en succes, er dets konstruk-

tion. Konsulenterne er kun løst tilknyttet Rejseholdet og har samtidig andet arbejde i det offentlige eller i privat praksis. Det gør det muligt for Rejseholdet både at trække på nogle af de dygtigste fagpersoner i landet og at have så mange forskellige faggrupper tilknyttet. Konstruktionen er fleksibel, sikrer en høj faglighed og gør det muligt at tilpasse sig de behov, der er på praksisområdet.

Den indledende og afklarende samtale mellem rekvirenten og Vidensteamets sekretariat er en anden grund til Rejseholdets succes. Via samtalen sørges der for, at rekvirenterne ikke spilder deres tid og penge, men får den rigtige hjælp. Det er ikke så nemt som det lyder. En af erfaringerne er netop, at de der ringer ikke altid ved, hvor de skal sætte ind for at løse deres problem. Kunsten er at finde frem til, hvad der er den reelle problemstilling. Det har derfor stor betydning, at den specialkonsulent, der taler med i Vidensteamets sekretariatet, kender praksisområdet godt.

Rejseholdet er på nuværende tidspunkt en usædvanlig konstruktion. Den svæver hen over de mure, der praktisk og mentalt er mellem forskellige amter, mellem amter og kommuner og mellem offentlig og privat. Det er en konsulenttjeneste, der passer som hånd i handske til det nye kommunale landkort. Og det er da også et håb, at tjenesten kan hjælpe med til at sikre gode vilkår både for de psykisk handicappede og senhjerneskadede og personalet på området under de forandringer, som støttemiljøerne vil opleve de kommende år.

SL's Arbejds-skadeenhed

Har du været udsat for en arbejdsskade – og har brug for støtte, kan du kontakte Arbejdsskadeenheden i SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, telefon 3396 2800 mandag-fredag mellem kl. 10-15.

På SL's hjemmeside www.sl.dk kan du i menuen Arbejdsmiljø blandt andet finde pjecen „Er du kommet til skade“.

Bliv set – brug farver

Det er ikke dyrt at sætte kulør på tekstside- og stillingsannoncer i *Socialpædagogen*.

Prisen er kun 805,00 kroner for 4 farver.

Benyt muligheden for at give din annonce et farvepift og gør den dermed ekstra iøjnefaldende.

Se øvrige oplysninger om tekstsideannoncer, samt produktionsplanen for 2006 på SL's hjemmeside: www.sl.dk

Skriv et essay til PKA

Hvordan indretter vi vores liv, så vi ikke brænder ud og må forlade arbejdslivet før tid? Det spørgsmål stiller Pensionsskassernes Administration (PKA) i en essaykonkurrence. Baggrunden er, at flere end for 10 år siden bliver førtidspensioneret på grund af psykiske lidelser. Hvorfor det er sådan, ved PKA ikke, derfor essaykonkurrencen. Her håber man at medlemmer, arbejdspladser, faglige organisationer og forskningsprojekter vil give deres bud på årsagerne.

Bidragene kan inden 1. februar sendes til www.pka.dk, og de tre bedste får en præmie på henholdsvis 15.000, 10.000 og 5.000 kr.

Imp

Ny pjece om lokale aftaler

Amternes sociale institutioner skipper i stigende grad de centrale aftaler om arbejdstid og laver lokale aftaler i stedet, da de er mere fleksible og bedre for arbejdsmiljøet.

Medarbejderne ønsker i høj grad aftaler, der er skræddersyede til den enkelte arbejdsplads. Over halvdelen af institutionerne har allerede lokale aftaler om arbejdstid. Og bruges og medarbejderes forhold vægtes lige højt, når arbejdspladsen indgår en lokal aftale om arbejdstid.

Det viser en rundspørge til de sociale døgninstitutioner, som Amdradsforeningen og SL har lavet, og derfor har de to i forening lavet pjecen „Arbejdstid og arbejdsmiljø“. Pjecen er lavet på baggrund af svar fra 373 sociale døgninstitutioner.

Pjecen indeholder en række artikler om arbejdstidsaftaler på forskellige sociale institutioner. Andre artikler giver gode råd og overvejelser, inden man går i gang.

Endelig indeholder pjecen en huskeliste over ting, som er vigtige at tænke med ind, når man lægger vagtplaner på sociale institutioner.

„Arbejdstid og Arbejdsmiljø“ kan hentes på nettet på www.sl.dk/pjecer.

BIS

10. januar 2006 kl. 16-19

Opstartsmøde til „Studiekreds“
Sted: SL Vejles lokaler, Baghuset, Dæmningen 36, 7100 Vejle.
Arr. SL Vejle

13. januar kl. 9.30-14.00

Møde for mellemledere i Roskilde
Sted: BUPL's mødelokaler, Hersegade 20, i gården, 4000 Roskilde.
Arr. SL Roskilde

17. januar kl. 9-15.30

TEMADAG: Blandt venner
Pernille Hviid sætter fokus på børns relationer – på gruppen, på fællesskaberne og på betydningen af relationerne til voksne. (Afholdes også 3. maj.)
CVU Storkøbenhavn, tlf. 7020 2840,
www.cvustork.dk

19. januar 2006 kl. 9-15.30

Kursusdag: Bearbejdning af voldsomme episoder
Sted: Nyborg
Yderligere oplysninger:
www.vold-som-udtryksform.dk
Arrangør: Vold som Udtryksform og Fyns Amt

25. januar kl. 9-15

TEMADAG: Forældrepedagogik – i din institution
Margrethe Brun Hansen giver sit bud på, hvad forældre kan forvente af pædagogerne, hvad vi kan forvente af forældrene og hvordan vi formulerer en forældrepolitik. (Afholdes også 30. marts.)
CVU Storkøbenhavn, tlf. 7020 2840,
www.cvustork.dk

23.-27. januar 2006

Højskoleophold på Tisvilde højskole
Sted: Tisvilde højskole lige ved Tisvilde Station
Arr. „Seniørerne“ i Københavns Amt

31. januar kl. 16.30-20.00

Medlemsmøde om pensionsordning
Sted: DS (Socialrådgivernes lokaler), Algade 43, 2. 4000 Roskilde
Arr. SL Roskilde

3. februar 2006 kl. 9.00-15.30

Temadag: Pædagogisk Resultatmåling
Sted: BUPL's lokaler, Hersegade 20, 1.th., gården, 4000 Roskilde.
Arr. SL Roskilde

8. og 9. februar 2006 kl. 9-15

Forhandlerkursus for familieplejere
Sted: SL's lokaler, Søren Frichsvej 42 C, 8230 Åbyhøj
Arr. SL Århus

9. februar 2006 kl. 9-15.30

Kursusdag: Bearbejdning af voldsomme episoder
Sted: Viborg
Yderligere oplysninger:
www.vold-som-udtryksform.dk
Arrangør: Vold som Udtryksform og Viborg Amt

23.-24. februar

Kursus om diagnostik og behandling af borderline-patienter
2-dages kursus i København med cand. psyk., psykoterapeut MPF Lars Sørensen. For behandlere. Tilmelding senest 1.1.2006. Pris 2.250 kr.
Arr.: Psykoterapeut Foreningen.
Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

7.-8. marts 2006

2-dages konference om metoder og dokumentation på handicapområdet
Sted: Scandinavian Congress Hotel i Århus.
Tilmelding og yderligere oplysning på
www.vfb.dk eller tlf. 8949 1270.
Arr. Videnscenter for Bevægelsehandicap i samarbejde med Småbørnscentret og Udviklingsenheden

8.-9. marts og 8. juni 2006

Kursus i Arbejdsgangsanalyser, 2 moduler
Sted: 1. modul (internat): Comwell Borupgaard, Snekkersten
2. modul (eksternat): DSI Institut for Sundhedsvæsen, København.
Kursusafgift: Kr. 9.800,- + moms.
Tilmelding: senest 10. januar 2006. Tilmeldingen er bindende.
Efter tilmeldingsfristens udløb får kursisten meddelelse om optagelse samt faktura.
Arr.: DSI Institut for Sundhedsvæsen, tlf. 3529 8400, e-mail
dsi@dsi.dk, www.dsi.dk

26.-27. april

Kursus om aggression, vrede og vold
2-dages kursus med Heiner Steckel, Dipl. Päd. og kroppsykoterapeut. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 2500. Kurset foregår på engelsk.
Arr.: Psykoterapeut Foreningen.
Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

5.-6. maj

Psychotherapy and the Quest for Happiness
2-dages kursus med den engelsk-hollandske eksistentielle psykoterapeut og filosof Emma van Deurzen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 3.100 inkl. frokost. Kurset foregår på engelsk.
Arr.: Psykoterapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

9. maj – 10. maj 2006
samt 7. september 2006

Kursus i Sundhedsøkonomi
Kursusledelse: DSI Institut for Sundhedsvæsen.
Sted: Hindsgavl Slot, Hindsgavl Allé 7, 5500 Middelfart, (internat den 9.-10. maj 2006).
Amtrådsforeningen, Amternes Hus, Dampfærgevej 22, 2100 København Ø, (eksternat den 7. september 2006).
Kursusafgift: kr. 9.800 ekskl. moms. Kursusafgiften inkluderer ophold (internat 1 nat) og forplejning, 1 opfølgingsdag (eksternat), samt alt kursusmateriale. Kursisterne må selv dække eventuelle rejseudgifter.
Tilmeldingsformular kan rekvireres ved henvendelse til kursussekretær Anni Bilsbo (direkte telefon 3529 8449) eller på vores hjemmeside www.dsi.dk.
Kursusbeskrivelse (6 sider) kan rekvireres samme steder.

9.-11. maj

3-dages workshop om komplicerede tabsprocesser
3-dages internat med psykoterapeut MPF Marianne Davidsen-Nielsen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 6.950.
Arr.: Psykoterapeut Foreningen.
Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

4.-6. september

3-dages workshop om komplicerede tabsprocesser
3-dages internat med psykoterapeut MPF Marianne Davidsen-Nielsen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 6.950.
Arr. Psykoterapeut Foreningen.
Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

28.-29. september

Sexologi for psykoterapeuter
2-dages kursus med cand. mag. & psych. Bo Møhl, ledende psykolog på Rigshospitalet i København, tidligere mangeårig medarbejder på Sexologisk Klinik samme sted. For psykoterapeuter og lignende behandlere. Tilmelding senest 1.8.2006. Pris kr. 2.450 inkl. frokost.
Arr. Psykoterapeut Foreningen.
Yderligere oplysninger
www.psykoterapeutforeningen.dk

Konference og landsmøde for familieplejere

Mandag den 20. og tirsdag den 21. marts 2006
i Odense Congress Center

Mandag den 20. marts

- 09.00 – 10.00 Kaffe og brød
10.00 – 10.10 Velkomst til dagen v/ SL
10.10 – 10.40 SL's visioner på familieplejeområdet v/Benny Andersen Forbunds næstformand i SL
10.40 – 11.10 Socialministeriets visioner og forventninger til fremtidig udvikling på familieplejeområdet v/socialminister Eva Kjer Hansen
11.10 – 11.40 Kommunernes visioner og forventninger til fremtidig udvikling på familieplejeområdet v/Hanne Lumholt, kontorchef i KL
11.40 – 12.00 Pause
12.00 – 13.00 Workshop. Der præsenteres i alt seks workshops under tre temaer: „Det gode forløb“, „Den pædagogfaglige indsats“ og „Familieplejen som familie“.
1. Det gode forløb
1 A: v/Pia Sandholt, ledende koordinator i Københavns Kommune og Kirsten Larson familiepleje, Vestsjælland
1 B: v/Marianne Folden, faglige leder i FABU og Stig Lund, familiepleje, Vejle
2. Den pædagogfaglige indsats
2 A: v/Susanne Robak, forfatter til „De tavse eksperter“, „Exit“ mv. og Lilli Bach Andersen familiepleje, Århus
2 B: v/Ingrid Strøm, konsulent og projektleder på RUGO – et nyt uddannelseskoncept for plejefamilier - og Annette Boldt familiepleje, Vestsjælland
3. Familieplejen som familie
3 A: v/Bibi Wegler, psykolog og forfatter til „Barnet mellem to familier“ og Signe Welling familiepleje, Storstrøm

3 B: v/Anny Hauch, familieplejekonsulent og souschef familieplejen Ribe Vejle og Helle Utermöhl familiepleje, Storstrøm.

- 13.00 – 14.00 Frokost
14.00 – 15.00 Workshops genoptages
15.15 – 16.30 Afsluttende paneldebat med deltagelse af Socialministeriet, KL, Familieplejen Danmark, Forældreforeningen, repræsentanter for anbragte børn, Dansk Socialrådgiverforening, HK/Kommunal og SL

Konference afsluttes – landsmøde fortsætter

- 16.30 – 18.00 Pause
18.00 Middag
20.30 – 22.00 Underholdning – et overraskende indslag

Tirsdag den 21. marts

- 08.00 – 09.00 Morgenmad
09.00 – 10.45 „Børn med tilknytningsforstyrrelser i plejefamilie“ v/Niels Peter Rygaard, psykolog
10.45 – 11.00 Pause
11.00 – 12.15 Landsmøde
Panel med netværksledelsen – præsentation
Beretning
Valg
Debat om fremtidigt arbejde i plenum
12.15 – 13.15 Frokost
13.15 – 15.15 „Hellere dø af grin end af stress. Fra sur-kultur til glad-kultur“ v/Georg Ørskov
Et foredrag om forandringsprocesser
15.15 – 15.30 Afslutning v/Jørgen Jørgensen, HB-ansvarlig for netværket

Læs mere om de enkelte workshops på www.sl.dk/kalender

Tilmeldingskupon til Konference og landsmøde for familieplejere den 20.-21. marts 2006 i Odense Congress Center

Navn: _____ Cpr.nr.: _____

Privatadresse: _____ Postnr./by: _____

Tlf. privat: _____ Amtskreds: _____

Arbejdsplads: _____ Tlf. arbejde: _____

Arbejdspladsens EAN nr. (skal udfyldes): _____

Jeg ønsker enkeltværelse Jeg ønsker dobbeltværelse Sammen med _____

Jeg overnatter ikke

Jeg ønsker at deltage i følgende workshop mandag kl. 12.00 – 13.00 og igen kl. 14.00 – 15.00

1. prioritet _____ 2. prioritet _____

Tilmeldingsfrist fredag den 19. januar 2006. Deltagelse er kun for medlemmer af SL.

Tilmeldingen er bindende.

Priser: Enkeltværelse kr. 1.150,-. Dobbeltværelse kr. 1.050,-. Uden overnatning kr. 850,-.

Kuponen sendes til SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, att.: Line Hansen

Du kan også tilmelde dig via SL's hjemmeside www.sl.dk/kalender

Nordjylland

Direkte telefonnr. til A-kassen
Fra 1.1.2006 har A-kassen sit eget telefonnummer. Så skal du i kontakt med A-kassen skal du ringe på tlf. nr.: 99 30 75 30

Ny åbningstid

Fra 1.1.06 har vi øget kontoret åbningstid. Den nye åbningstid gælder for faglig afdeling og A-kassen:

Mandag lukket

Tirsdag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 15.00

Onsdag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 15.00

Torsdag kl. 12.30 - 17.00

Fredag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 14.00

I dette tidsrum er der åben for telefoniske og personlige henvendelse.

Århus

SL Århus amt afholder Forhandlerkursus for Familieplejere

**Den 8. og 9. februar 2006
kl. 9-15**

I SL's lokaler, Søren Frichsvej 42 C, 8230 Åbyhøj

Kursets formål er at give deltagerne nogle redskaber til at tackle en forhandling.

Undervisning vil veksle mellem oplæg, øvelser i forhandling og erfaringsudveksling.

Kurset er gratis for medlemmer for medlemmer af SL

Tilmelding til SL på tlf. 8730 8590 eller på mail.

Frist for tilmelding er **senest den 19. januar 2006.**

Vel mødt

SL Århus amt

Vejle, Ribe og Sønderjylland

Julelukning

Kredskontorerne i Vejle, Ribe og Sønderjyllands amter holder lukket i julen fra fredag den 23. december til den 1. januar. Begge dage incl.

Roskilde

Medlemsmøde Kom og hør om din pensionsordning

Pensionsordningen for overenskomstansatte i pensionskassen for Socialrådgivere og Socialpædagoger

Tirsdag den 31. januar 2006

Kl. 16.30 - 20.00

DS (Socialrådgivernes lokaler), Algade 43, 2 sal, 4000 Roskilde.

Sygdom og ulykke kan ramme enhver.

Vi har derfor bedt Agnete Lindberg (PKA) komme og fortælle om vores pensionsordning.

Pensionskassens virkemåde og ydelser bliver gennemgået:

- Hvis du tænker på den dag, du skal have alderspension.

- Hvis du må opgive at arbejde på grund af sygdom.

- Hvis du går ned i tid eller får „huller“ i arbejdslivet.

- Hvis din familie skal have pension efter dig.

Pensionsoversigten bliver gennemgået, så tag din egen med!

Af hensyn til servering og materialer, er der bindende tilmelding senest den 20. januar 2006: SL Roskilde, tlf.: 46 36 77 25.

Mail: roskilde@sl.dk

Roskilde

Møde for mellemledere i Roskilde

Alle mellemledere i SL Roskilde inviteres til møde

fredag den 13. januar 2006

kl. 9.30 til 14.00.

Mødet afholdes i BUPL's mødelokaler, Hersegade 20, i gården.

Indbydelse er udsendt og kan også downloades på www.sl.dk/roskilde

Tilmelding nødvendig og skal ske *senest fredag den 6. januar 2006* til amtskredsen på tlf. 46 36 77 25 eller på mail roskilde@sl.dk.

Har du tænkt dig at opsigte dit arbejde? Så spørg a-kassens lokalkontor om du har en „gyldig grund“. Hvis du ikke har det, medfører opsigelsen, at du får karantæne eller mister din dagpengere.

Roskilde

Pædagogisk Resultatmåling

**Temadag i SL Roskilde
fredag den 3. februar 2006
kl. 9.00 til 15.30**

i BUPL's lokaler, Hersegade 20 1. th., gården, 4000 Roskilde.

Målet med temadagen er at give deltagerne en teoretisk og metodisk forståelse af pædagogisk resultatmåling.

Deltagerne vil kunne tage metoderne „ResultatMålingsModellen“ samt „Dagbog & StatistikModellen“ med tilbage til arbejdspladsen og omsætte dem i praksis. Det er dokumentationsredskaber, som opfordrer til dokumentation ved samtidig brug af tal og prosa. Fordele, ulemper, etik og faglighed vil blive diskuteret.

Underviser: Lars Blume, uddannet socialpædagog og konsulent med speciale i Pædagogisk Resultatmåling

Deltagere: Medlemmer af SL Roskilde. *Max. antal 25 personer.*

Pris: 200,- pr. person for undervisning, morgenbrød, frokost og eftermiddagskaffe og materialer (en del af materialet udleveres til efterfølgende downloading).

Tilmelding: Skal ske skriftligt *senest onsdag d. 25. januar 2006* på mail roskilde@sl.dk, eller til SL Roskilde, Hersegade 20 1. th., 4000 Roskilde med oplysning om:

- kursustitel,
- navn, tlf.nummer og medlemsnummer (= CPR),
- adresse, hvortil girokort skal sendes.

Spørgsmål vedrørende dagens indhold kan endvidere rettes til amtskredsformand, Britta Leth Madsen.

Husk at aflevere frigørelsesattest til a-kassen inden 10 hverdage efter, du er startet på deltidsarbejde - hvis du vil have supplerende dagpenge.

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

TELEFON
39 45 45 45

Mandag-torsdag: kl. 8.30-16.00
Fredag: kl. 8.30-15.30

Pensionsordningen af 1976

Statens Regnskabsdirektorat
Borgergade 18, 1017 København K.
Telefon 33 92 88 00.

SL's ombudsmand

SL's Klagenævn

SL har sit eget uvildige klagenævn.

Klagenævnet skal sikre, at medlemmer, der mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af deres individuelle medlemssager – enten af amtskredsen eller af forbundet – kan få en upartisk instans til at vurdere sagen eller beslutningen, der er truffet af amtskredsbestyrelsen eller forbundet.

For at SL's klagenævn kan behandle en sag, skal klagemulighederne internt i SL være udnyttet. Sagen må endvidere ikke være rejst ved domstolene.

Klagenævnet består af en landsdommer samt to medlemmer af SL. Nævnet er uafhængigt af SL og dets udtalelser er vejledende.

Klagevejledning:

Der kan klages over sagsbehandlingen i SL i individuelle medlemssager, hvor medlemmet har en væsentlig, individuel interesse.

Klagefrist:

Klagen skal være SL/Klagenævnet i hænde senest fire uger efter at medlemmet har modtaget afgørelsen.

Amtskredsniveau:

Et medlem, der vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal først klage til amtskredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis man er utilfreds med amtskredsbestyrelsens afgørelse, kan der herefter klages til SL's Forretningsudvalg.

Klagenævn:

Såfremt man er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan der efterfølgende klages til SL's Klagenævn. Da klagenævnet har adresse udenfor SL, skal den skriftlige klage sendes til:

SL's Klagenævn
c/o Mogens Kroman
Holmager 33
4171 Glumsø

"Udskrevet til samfundet"

Temadag om efterværn til tidligere anbragte unge

Den 20. marts 2006 på Hindsgavl Slot, Middelfart

Se mere på www.ufc-bu.dk

1 ÅRIG EFTERUDDANNELSE

Kropsorienteret Psykoterapi

Personlig udvikling og faglig vækst

Indhold:

Egenterapi - Supervision - Teori. Analyse, behandling og terapi af omsorgssvigt

Start: 2 hold maj 2006

København: kr. 16.500, 20 dage

Samsø: kr. 16.500, 20 dage

GRÆKENLANDSKURSUS:

Supervision, terapi, meditation
Maj og sept. 2006. Pris: 2.500

Brochure og oplysning m.v.

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi
Tlf. 43 622879

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner

Kommer på hele Sjælland

Hammershusvej 77
4370 St. Merløse
Tlf.: 2745 8037
Fax: 5944 8037
info@best-choice.dk
www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

Ll. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkursus i neuropsykologi samt neuropædagogik marts 2006.

Kursustema: Neuropsykologien som pædagogisk værktøj (1)

Målgruppe: Pædagoger-lærer-kuratorer-sygeplejersker-sagsbehandler eller lignende samt personer der arbejder med handicappede personer.

Indhold: Hjernen består af nerveceller, hvordan fungerer og samarbejder de?

Hvad kan vi måle med tekniske målemetoder CT-scanning - EEG - ERP - osv.? - Og hvad kan vi bruge det til.

Hjernens funktion og udvikling fra sansebearbejdning til intellektuelle processer. De to hjernehalvdeles forskellige funktioner. Symptomer på skader i afgrænsede hjerneområder. Tidlige emotionelle skader. Hvad har den hjerneskadede person „med i rygsækken“.

Tilmelding: Senest en måned før kursusstart.

Forløb: Undervisningen er fra 9.00-16.00.

Pris: Kr. 3500,-, kursusbevis gives.

Underviser: Specialkonsulent i neuropsykologi Viggo Pedersen, Bakkedal APS, Kalundborg.

Ll. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkurser i praktisk neuropædagogik (1)

Målgruppe: Alle personer der har interesse for området.

August + januar: Hvad er neuropsykologi og neuropædagogik og hvad kan det bruges til.

September + februar: Omsorgssvigt set ud fra neuropædagogiske principper.

September + februar: Medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

Oktober + marts: Medfødt alkohol- og narkoskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + april: Asperger Syndrom og medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + maj: DAMP-MBD set ud fra neuropædagogiske principper.

December + juni: Senskader set ud fra neuropædagogiske principper.

Underviser: Neuro/socialpædagog Vibeke Monnick - leder af Ll. Nørremark.

Pris: Kr. 400,- pr. kursus. Kursusbevis gives.

Tilmelding en uge før kursets start.

Bestil brochure for resten af året, Vibeke Monnick-Nielsen, Søndergade 11, 4534 Hørve, tlf. 5932 4450, fax 5932 4161.

Vi tager gerne ud og underviser på jeres arbejdsplads - få en fast pris.

Nordisk konference

Fremtidsperspektiver for det sociale arbejde i Norden, den 3. - 5. april i Norge

Målgruppen for denne konference er bred og omfatter socialpædagoger/socialarbejdere og andre, som arbejder på forskellige niveauer inden for børn- og ungeområdet, handicapområdet, forebyggende arbejde, psykiatriområdet, forvaltninger, uddannelsessteder og forskningsfeltet i hele Norden.

Arrangører er Nordisk Forum for Socialpædagoger (NFFS), sammenslutningen af nordiske fagforbund for socialpædagoger og Nordiske Sosionomforbunds Samarbejdskomite (NSSK), sammenslutningen af nordiske fagforbund for socialrådgivere. En af NFFS og NSSK's målsætninger er at arrangere nordiske faglige konferencer hvert andet år. Norge er værtsland for denne konference, og det er Fellesorganisasjonen for barnevernpædagoger, sosionomer og vernepleiere (FO), som har ansvar for at planlægge og gennemføre konferencen.

Læs mere om konferencen og hent det fulde program med tilmeldingsblanket og praktiske oplysninger på www.sl.dk, klik ind på fag og uddannelse og herefter internationalt samarbejde, internationale arrangement. Eller rekvirer materiale hos SL, Ghita Hjarne, gh@sl.dk.

Tid, sted og pris

Den 3. - 5. april 2006 på Thon Arena Hotel i Lillestrøm. Deltagergebyret er 500 norske kroner. Hotel og forplejning koster 3.395 norske kroner. Dertil skal lægges rejseomkostninger.

Tilmeldingsfrist

Fristen er den 1. februar 2006. Tilmelding kan fra midten af december ske til de norske arrangører via FO's hjemmeside www.fobsv.no, via email eller ved at indsende tilmeldingsblanket.

SL-medlemmer kan søge støtte

Du kan få tilskud til at deltage. Send en ansøgning til SL, Ghita Hjarne, senest den 16. januar 2006.

Spor dig ind på dit nye job

www.sl.dk

for SL-medlemmer, der arbejder inden for følgende områder:

Hospitalspædagoger ved somatiske og psykiatriske afd./ambulatorierwww.sl.dk/hospsyk

Netværksansvarlig:

Jesper L. Pedersen

Marslev Byvej 19, 5290 Marslev

Tlf. privat 6595 1877

Tlf. arbejde 6541 1593

e-mail: jesperped@mobilixnet.dk

Økonomiansvarlig:

Anne Beese

Tlf. 6613 6745

e-mail: e.a.b@mail.dk

Sikrede døgninstitutioner for unge under 18 årwww.sl.dk/sikrede

Netværksansvarlig:

Kurt Rasmussen

Munkebjergvej 50,

5000 Odense C

Tlf. 6614 2129

Mail: munkebjergvej50@privat.dk

Økonomiansvarlig:

Mette K. Andersen

Tlf. 4752 8467

Domsanbragtewww.sl.dk/domsanbragte

Netværksansvarlig:

Johs. Jørgensen, Ørskovvej 35,

Snebjerg, 7400 Herning

Tlf. 9716 2850

e-mail: nhoa4@ringamt.dk

Ældrewww.eldrenetverket.dk

Netværksansvarlig:

Jytte Juul

Kejsergade 8, Bov, 6330 Padborg

Tlf. 7467 5267

e-mail: jj@eldrenetverket.dk

Økonomiansvarlig:

Else Marie Sørensen

Tlf. 7544 5588

Senhjerneskadede og bevægelses-handicappedewww.sl.dk/s&b

Netværksansvarlig:

Vanda Thorup

Hjemmestøtten, Grønnegade 47, 1.

8000 Århus C

Tlf. 8676 0414, mob. 5157 5512

bofhjemstgroenneg@fa.aarhus.dk

Økonomi- og hjemmsideansvarlig:

Lars Hodal

Tlf. 4576 4528

Stofmisbrugsområdetwww.sl.dk/stofmisbrugsområdet

Netværksansvarlig:

Ingelis Langgaard

KABS, Bakken 3

2600 Glostrup

Tlf. 2032 7151

e-mail: inglan@kabs.kbhamt.dk

Økonomiansvarlig:

Ingrid Lund Sørensen

Tlf. 5150 2782

e-mail: ings@fa.dk

Kuratorer/-familieplejekonsulenterwww.sl.dk/kuratorer

Netværksansvarlig:

Vibeke Reinhard

Storegade 56, 4800 Stege

Tlf. 2041 8973

e-mail: vir@moenkom.dk

Døvewww.sl.dk/deaf

Netværksansvarlig:

Anne Buss

Center for Døve AJ

Oktobervej 22, 2730 Herlev

Tlf. 4485 6048 / 2140 2503

e-mail: annebuss@tdcadsl.dk

Sindslidendewww.sl.dk/sindslidende

Bjarne Møller:

Tlf. arb. 7789 6165/5157 6621

Tlf. priv. 8616 7034

Mail: bm@fa.aarhus.dk

Morten Schuster

tlf. arb. 3957 5632

Aflastningsinstitutionerwww.sl.dk/aflastning

Netværksansvarlig:

Gitte Dam

Munkebakken 9, Skærup

7080 Børkop

Tlf. 7583 3444 / 5151 9301

gdam@cfa.vejleamt.dk

Økonomiansvarlig:

Ina Nielsen

Tlf. arb. 6310 5018

Bosteder for børn og unge med varigt nedsat funktionsevnewww.sl.dk/nedsatfunktionsevne

Netværksansvarlig:

Jan Kotschenreuther

Camillehusene, hus 7, 9 og 13

Bank-Mikkelsens Vej 13,

2820 Gentofte

Tlf. 3957 3821 eller 3957 3820

Økonomiansvarlig:

Maja Rongen Jensen

Kommunale fritidstilbud til mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelserwww.sl.dk/fritidstilbud

Netværksansvarlig:

Vinni Pedersen

Café Himmelblå, Sydtoften 8

7200 Grindsted

Tlf. 7532 5950, svp@grindsted.dk

Økonomiansvarlig:

Linda Ruby, tlf. 7554 3443,

liru@kolding.dk

Marginaliserede og udstødtewww.sl.dk/marginaliserede

Netværksansvarlig:

Peder Larsen

St. Dannesbo

Bryllevej 20, 5250 Odense SV

Tlf. 6028 0575

Økonomiansvarlig:

Gitte Helle Lundgren

Tlf. 6396 0211

gilu@dannesbo.fyns-amt.dk

Opholdsstederwww.sl.dk/opholdssteder

Netværksansvarlig:

Jack Volkmann

Bakkegården, Ranvstrupevej 2

Gundslevmagle, 4863 Eskildstrup

Tlf. 5445 4541

bakkegaardenfalster@tdcadsl.dk

Familieplejewww.sl.dk/familieplejenetværk

Netværksansvarlig:

Lilli Bach Andersen

Løjenkærvej 16, 8300 Odder

Tlf. 8692 8257

mail: toesen@andersen.tdcadsl.dk

Småbørns- og familieinstitutionerwww.sl.dk/småbørnsinstitutionerwww.sl.dk/familieinstitutioner

Jette Hørby

Vallø Strand

Tlf. 5626 0555

Faglige netværk i SL

Undertegnede ønsker at indmelde mig i nedennævnte faglige netværk i SL

Netværkets navn: _____

Fornavn(e): _____

Efternavn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Privattelefon: _____

Arbejdstelefon: _____

CPR-nr.: _____

Stillingsbetegnelse: _____

Arbejdsplads: _____

_____

Mit arbejdsområde omfatter: _____

_____

Indsendes til SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K

Nordjyllands Amt

SL-kontor:

Skansevej 90B
9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
E-mail: nordjylland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/nordjylland
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag og onsdag 9-12 og 12.30-15, torsdag 12.30-17 og fredag 9-12 og 12.30-14.
Amtskredsform.: Peter S. Kristensen.
Tlf. privat: 9883 8700.

A-kasse:

Tlf. 9930 7530.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Viborg Amt

SL-kontor:

Vendersgade 5, 8800 Viborg.
Tlf. 8661 3561 – fax 8662 8280.
E-mail: viborg@sl.dk
Telefontid: mandag-onsdag 10-13, torsdag 13-17, fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Ole Jensen.
Tlf. privat: 9787 5425

A-kasse:

Samme adresse som ovenfor.
Tlf. 8661 3200 – fax 8662 8280.
Telefontid: mandag-tirsdag 10-13, torsdag 13-17, onsd. og fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Århus Amt

SL-kontor:

Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42, C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590.
Fax 8619 3767.
E-mail: aarhus@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-12, tirsdag-onsdag 9-12, torsdag 13-17, fredag lukket.
Amtskredsformand: Verne Pedersen.
Tlf. privat: 8655 0539.

A-kasse:

Tlf. 8730 8595.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ringkjøbing Amt

SL-kontor:

Knud Rasmussensvej 10,
7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100 – fax 9610 1109.
E-mail: ringkjoebing@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag og onsdag 9.30-13.00, torsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand:
Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.

A-kasse:

Tlf. 9610 1101.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, dog mandag 9:30-12:00.

Vejle Amt

SL-kontor:

Dæmningen 38, 7100 Vejle.
Tlf. 7583 1199 – fax 7583 5115.
E-mail: vejle@sl.dk
Åbningstid: Tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Amtskredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.

A-kasse:

Tlf. 7583 1199.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ribe Amt

SL-kontor og A-kasse:

Kongensgade 35, 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.
E-mail: ribe@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9.00-12.30, torsdag 12.30-17.00, lukket mandag.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Michael Madsen.

Sønderjyllands Amt

SL-kontor:

Skånevej 13, 6230 Rødekro.
Tlf. 7366 1940 – fax 7366 1939.
E-mail: soenderjylland@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Flack-Jensen.
Tlf. privat 2085 8828.

A-kasse:

Tlf. 7366 1948.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstider som ovenfor.

Fyns Amt

SL-kontor:

Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.
E-mail: fyn@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.
Amtskredsformand: Susanne Døssing.
Tlf. privat 6610 7532.
Jobanvisning: tlf. 6611 0874.

A-kasse:

Tlf. 6611 0874.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Storstrøms Amt

SL-kontor:

Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.
E-mail: storstroem@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.
Amtskredsformand: Marie Sonne.
Tlf. privat: 5671 1032.

A-kasse:

Tlf. 5484 1918.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Hvor skal man henvende sig?
Alle henvendelser skal rettes til SL's amtskredskontorer.

Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

Ved spørgsmål i forbindelse med efterløn (efterlønsbevis, overgang til efterløn, skattefri præmie etc.), skal der rettes henvendelse til efterlønsgruppen tlf. 8744 8550 alle hverdage fra 10-15.

Undtaget herfra er dog følgende: spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til SL's hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Forespørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

Vestsjællands Amt

SL-kontor:

Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.
E-mail: vestsjaelland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/vestsjaelland
Åbningstid: Mandag lukket, tirsdag til torsdag 9-15, fredag 9-13.
Amtskredsformand: Jan Vium.

A-kasse:

Tlf. 5856 5452
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Roskilde Amt

SL-kontor:

Hersegade 20, 1.th., postboks 614, 4000 Roskilde.
Tlf. 4636 7725 – fax 4634 6669.
E-mail: roskilde@sl.dk
Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag 9.30-12 og 12.30-14, tirsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand: Britta Leth Madsen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Frederiksborg Amt

SL-kontor:

Østergade 6 B, postboks 100, 3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.
E-mail: frederiksborg@sl.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 10-14, fredag lukket.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Amtskredsformand: Elin Jensen.

A-kasse:

Tlf. 4820 9246.
Østergade 6, 1., postboks 177, 3400 Hillerød.
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag, ons-

dag og fredag 10-14.30, torsdag 14-16.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Københavns Amt

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-amt@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Uffe Torup Kristensen.
Tlf. privat: 4828 6755.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Bornholms Regionskommune

SL-kontor:

Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.
E-mail: bornholm@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.
Amtskredsformand: Niels Jørgensen.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid tirsdag til fredag 9:00-13.30, lukket mandag.

Københavns og Frederiksberg Kommuner

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0710 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-frb@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Ole Larsen.
Tlf. privat: 3332 1819.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9:00-13.30, mandag lukket.

Akassen København, Frederiksberg, Roskilde, Bornholm:
E-mail: slak@sl.dk

SLA – Efterlønsgruppen

Postboks 2480
Søren Frichs Vej 42 C, Stuen
8230 Åbyhøj
tlf. 8744 8550
E-mail: efterlonsgruppen@sl.dk
Åbningstid: alle hverdage fra kl. 10-15

Pædagogstuderendes LandsSammenslutning

Bredgade 25 F
1260 København K
Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.
Telefon: 3393 0911.

Socialpædagogen

Nr. 26 / 2005 / 30. december

Om at tage børn til sig

Fire plejeforældre-par fortæller i seks kortfilm om glæderne og problemerne som plejeforældre

Af Jens Nielsen

FAMILIEPLEJE ■ Der er historien om den lille dreng, der ellers ikke var til at putte og nusse. Pludselig en sommerdag i haven kom han hen og lagde sig på maven af plejemor og bare lå der i lang tid uden af sige noget. Og så var de 'connected', som plejemoren siger.

Og der er ham, der ikke ville sige noget, slet ikke ville snakke. Men så kan man jo gå ud i marken og lege råbeleg og se, hvor langt væk man kan stå fra hinanden og stadig høre hinanden. Og så ender det selvfølgelig med, at han også råber tilbage til en.

Sådan lyder et par af de historier, som fire plejeforældre-par fortæller på en ny dvd, lavet af Sten Rehder fra Viking Media med støtte fra Socialministeriet og Udviklings- og Formidlingscenter for Børn og Unge. Netop UFC Børn og Unge har gennem tre år været tovholder på KABU-projektet om kvaliteten i anbringelser, og her er det altså fire plejeforældre-par, der fortæller om hverdagen med børnene.

I alt er der tale om seks korte film om hvert sit tema: en om fordele og ulemper ved at være plejeforældre, en om hensynet til ægteskabet og til sine egne børn, en om plejebarnets behov for omsorg og nærhed, en om forældrenes inddragelse og betydning, en om forældresamarbejdet og en om åbenhed, supervision og netværk.

De anbragte børn – og deres forældre –

UFC Børn og Unge har støttet produktionen af de seks kortfilm. Loustof og teori er én ting – her er det rigtige mennesker, der rapporterer fra virkeligheden og hverdagen med de anbragte børn, lyder begrundelsen.

er selvfølgelig meget forskellige, og der er en verden til forskel på at pleje de vilde og utilpassede og så de børn, der er svage og skrøbelige, konstaterer Sten Rehder. Og de fire par, der medvirker, er også meget forskellige, og det er helt bevidst, fortæller han:

– Det er vigtigt, at man, når man ser fil-

mene, kan genkende sig selv – hvis ikke i den ene så i den anden familie.

Under arbejdet med filmene er det, der har slået ham mest, plejeforældrenes entusiasme og de dybe, dybe følelser, de nærer for børnene. Og når man sidder og ser de seks film, får man den følelse, at de nærmest overtager den smerte og de svigt, børnene har været udsat for og på den måde befrier børnene fra dem. Ingen tvivl om, at det er deres børn. Og det fremgår da også af filmene, at det er vanvittig svært at sige farvel, når børnene skal videre – eller tilbage til forhold, man måske ikke synes, er de rigtige og bedste for børnene.

Filmen er ifølge Sten Rehder allerede godt i brug som undervisningsmateriale, og netop opdelingen i specifikke temaer gør dem også lette at tale om, mener Sten Rehder, der nu i gang med at lave en række nye film om slægtanbringelser.

jni@sl.dk

Plejeforældre fortæller. Dvd med seks film. UFC Børn og Unge har sendt dvd'en ud til en række institutioner.

Offentlige institutioner og ikke-kommercielle organisationer kan få dvd'en gratis, mens andre kan købe den hos Viking Media for 200 kroner (info@vikingmedia.dk).

Den kan også lånes på biblioteket, og filmene kan også ses på nettet på www.ufc-bu.dk eller på www.plejeforaldrefortaeller.dk